

GALATEN

1:11-2:21

Paulus verdedigt de goddelijke oorsprong van zijn Evangelie en zijn onafhankelijkheid van de andere apostelen.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/galaten/1-11-2-21

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	De autobiografische opbouw van Galaten	3 min	5
2	De beschuldigingen tegen Paulus	4 min	6
3	Persoonlijk onrecht en verzet tegen het Evangelie	4 min	8
4	Paulus ontving zijn Evangelie van Christus	2 min	10
5	Paulus' vroegere ijver voor het jodendom	3 min	12
6	Berouw over de vervolging van de gemeente	2 min	13
7	Van wetsijver naar de openbaring van Christus	4 min	14
8	Gods roeping vanaf de moederschoot	6 min	17
9	Gods bedoeling bij een geboorte uit zonde	2 min	20
10	Prediken zonder opleiding bij de apostelen	2 min	21
11	De drie jaar tussen Damascus en Jeruzalem	3 min	23
12	Vijftien dagen bij Petrus en Jakobus	2 min	24
13	Jakobus, Jezus' broer en apostel	5 min	25
14	Christus draagt Paulus op Jeruzalem te verlaten	3 min	27

15	Van Tarsus naar Antiochië	4 min	29
16	Paulus' terugkeer naar Jeruzalem	4 min	32
17	Hulpbezoek of concilie van Jeruzalem	2 min	34
18	Titus en de aanleiding voor het hulpbezoek	4 min	35
19	Overleg om verdeeldheid te voorkomen	2 min	37
20	Titus hoeft niet besneden te worden	2 min	38
21	Valse broeders bedreigen de vrijheid	3 min	39
22	Het aanzien van de andere apostelen	6 min	41
23	Eén Evangelie voor Joden en heidenen	4 min	44
24	Erkenning en samenwerking tussen apostelen	4 min	46
25	De armen in Jeruzalem blijven steunen	2 min	48
26	Wanneer Petrus Antiochië bezocht	3 min	49
27	Lezing van Paulus' confrontatie met Petrus	2 min	52
28	Petrus verbreekt de tafelgemeenschap	3 min	54
29	Angst voor kritiek leidt tot huichelarij	3 min	55

30	Openbare terechtwijzing en geloof in Christus	3 min	56
31	Genade is geen vrijbrief voor zonde	2 min	59
32	Door de wet gestorven en met Christus gekruisigd	2 min	60
33	Christus leeft in mij: behoud door genade	3 min	61
	Om verder te lezen		63

1

De autobiografische opbouw van Galaten

We gaan nu naar Galaten hoofdstuk 1, vers 11. In onze vorige les over Galaten hebben we een inleiding gehad waarin we spraken over de achtergrond, de plaats, de tijd enzovoort die verband houden met het schrijven van het boek. We zijn tot en met vers 10 gekomen, en bij vers 11 vindt een grote verandering plaats. Het is eigenlijk een heel natuurlijk punt om te stoppen, want vanaf dit punt begint Paulus over zijn achtergrond te vertellen. Dat doet hij ook heel hoofdstuk 2 door. Vooral tot en met hoofdstuk 2, vers 10, maar ook de verzen 11 tot en met 21, de rest van hoofdstuk 2, zijn een verhaal.

In sommige van zijn brieven, vooral zijn kortere brieven, verdeelt Paulus de brieven bijna gelijk, soms precies gelijk, over theologische en praktische informatie. Het boek Kolossenzen heeft bijvoorbeeld maar vier hoofdstukken. De eerste twee hoofdstukken van Kolossenzen zijn theologisch. Ze bevatten leerstellige informatie die Paulus geeft. De laatste twee hoofdstukken, hoofdstuk 3 en 4, zijn vervolgens praktische toepassingen van die leerstellingen. Nu je deze dingen gelooft, is dit wat je ermee moet doen. Efeze is vergelijkbaar, al is het wat langer. Efeze heeft zes hoofdstukken. De eerste drie hoofdstukken van Efeze zijn theologisch, en de laatste drie bevatten praktische instructies.

Romeinen is niet precies in twee gelijke helften verdeeld. Een groter deel van Romeinen is gewijd aan de theologische aspecten, tot en met hoofdstuk 11. Ik weet dat er zestien hoofdstukken zijn, maar in hoofdstuk 16 staat niet zo veel. Ik denk dat je zou zeggen dat hoofdstuk 12 tot en met 16 praktisch zijn.

Ook in Galaten hebben we de praktische en de theologische gedeelten van het boek. Maar er is nog een ander gedeelte. Galaten heeft zes hoofdstukken, en de eerste twee zijn autobiografisch. Daarna heb je twee hoofdstukken die theologisch zijn, en vervolgens twee die praktisch zijn. Er zit dus een extra element in de brief aan de Galaten dat je in veel van de andere brieven niet vindt. In Galaten wordt een groter percentage besteed aan autobiografische informatie dan in welke andere brief van

Paulus ook, of van welke andere schrijver ook, trouwens. Ik heb ze niet geteld, maar als je in 2 Korinthe alle verzen optelt waarin Paulus iets over zijn leven zei, heb je misschien meer verzen dan in Galaten. Ik weet het niet zeker, maar een groter deel van het boek Galaten is aan dit onderwerp gewijd dan, procentueel gezien, van welk ander boek ook.

2

De beschuldigingen tegen Paulus

Dat komt doordat Paulus blijkbaar moest reageren op desinformatie die over hem was verspreid. Hij moest duidelijkheid scheppen. Hij moest de zaken rechtzetten, want zoals we hebben afgeleid op grond van redenen die we in onze eerste bijeenkomst hebben gegeven, waren er mensen die suggereerden dat Paulus maar een discipel uit de tweede hand was. Hij was geen apostel zoals Petrus en de anderen dat waren, die rechtstreeks contact met Jezus hadden gehad. Hij kwam er later bij, en als hij al een positie had, dan was die afgeleid van andere mensen, niet van rechtstreeks contact met Christus. Hij weerlegt dit, maar dat lijkt een van de dingen te zijn die tegen hem werden aangevoerd.

Iets anders wat blijkbaar werd gesuggereerd, is dat hij de neiging had zijn boodschap te veranderen om mensen te behagen, en dat was niet waar. Natuurlijk hebben we genoemd dat Paulus soms wel zijn gewoonten veranderde om mensen te behagen, en dat zei hij zelf ook. Hij gaf dat toe in 1 Korinthe 9. Hij zei:

Voor wie onder de wet staan, kan hij leven als iemand die onder de wet staat. Voor wie niet onder de wet staan, kan hij leven als iemand die niet onder de wet staat. Hij wordt voor allen alles.

Hij zegt:

Ik ben voor de zwakken geworden als een zwakke, om de zwakken te winnen. Voor allen ben ik alles geworden, om in ieder geval enigen te behouden.

1 KORINTHE 9:22

Paulus schaamt zich er niet voor dat hij zijn gedrag aanpast aan verschillende groepen toehoorders, maar zijn flexibiliteit gaat niet zo ver dat hij zijn onderwijs of zijn Evangelie aanpast. Dit was de tweede beschuldiging die tegen hem werd ingebracht: dat hij de werkelijke inhoud en de voorschriften van het Evangelie aanpaste om verschillende groepen toehoorders te behagen. Dat was natuurlijk niet waar. Ook lijkt het erop dat sommigen zeiden dat hij niet de volledige steun had van de apostelen in Jeruzalem.

Om deze beschuldigingen te beantwoorden, moest hij meer over zichzelf spreken, omdat mensen over hem spraken en daarbij verkeerde dingen zeiden. Het is één ding om je reputatie gewoon aan God toe te vertrouwen als alleen je reputatie op het spel staat. Het is waarschijnlijk heel nederig en zachtmoedig als je, wanneer mensen je vals beschuldigen, gewoon zegt: 'Nou, ik laat God mijn verdediger zijn. Ik zal niet antwoorden, ook al zijn de beschuldigingen onwaar.' Maar voor Paulus stond er meer op het spel. Het ging niet alleen om zijn reputatie. Het ging om de hele betrouwbaarheid van zijn boodschap, de geldigheid van zijn boodschap.

Paulus was de man die in de ogen van het publiek het meest werd geassocieerd met het Evangelie van genade. Ik zeg niet dat Petrus en die mannen geen Evangelie predikten waarin genade een plaats had. Maar Paulus begreep, blijkbaar in hogere mate dan veel Joodse christenen in Jeruzalem, dat het Joods-zijn iets anders was dan het christendom, en dat je die twee niet hoefde te vermengen. Sterker nog, dat kon niet. Het ene verbond moest verdwijnen om door een ander vervangen te worden. Toch vermengden veel van de Joodse christenen die twee nog steeds. Ze hadden Jezus en de wet, Jezus en het oude verbond. Paulus leek hierin zijn tijd ver vooruit te zijn, en daar stond hij om bekend. Als Paulus als persoon in diskrediet kon worden gebracht, als zijn integriteit in twijfel kon worden getrokken, zou dat er veel toe bijdragen om het Evangelie dat hij predikte in diskrediet te brengen.

3

Persoonlijk onrecht en verzet tegen het Evangelie

We kunnen zien dat Paulus meestal genadig kon zijn tegenover degenen die hem tegenstonden. Maar er waren momenten waarop hij hen helemaal niet verdroeg. In 2 Timotheüs bijvoorbeeld. Dit schiet me net te binnen, dus ik neem je daar even mee naartoe voordat we met Galaten beginnen. In 2 Timotheüs 4:14 wil ik in totaal drie verzen lezen. Paulus zegt:

Alexander, de kopersmid, heeft mij veel kwaad aangedaan. Moge de Heere hem vergelden naar zijn werken.

2 TIMOTHEÛS 4:14

Dat is hem niets goeds toewensen. Dat is hem toewensen dat hij door Gods hand lijdt om wat hij heeft gedaan.

Wees ook zelf voor hem op uw hoede, want hij is krachtig tegen onze woorden ingegaan. Bij mijn eerste verdediging was er niemand die mij bijstond, maar zij hebben mij allen verlaten. Moge het hun niet toegerekend worden.

2 TIMOTHEÛS 4:15-16

Dat is toen Paulus voor het eerst voor Nero stond.

Die uitspraak:

Reken het hun niet aan.

is een echo van wat Stefanus zei. En Paulus was daar vóór zijn bekering getuige van. Toen Stefanus stervende was, zei hij:

Reken hun deze zonde niet aan.

Paulus zegt iets wat sterk lijkt op wat hij Stefanus vóór zijn eigen bekering hoorde zeggen. Hij hoorde Stefanus dit zeggen, en nu zegt hij het over degenen die hem hebben verraden en verlaten, die hem hadden moeten bijstaan toen hij hen nodig had. Hij rekent het hun niet aan. Maar let op het verschil in zijn houding tegenover degenen die hem verlieten en hem in de steek lieten toen hij hen het hardst nodig had. Hij zegt:

Laat de Heer hun dit niet aanrekenen. Laat God hun dit niet kwalijk nemen.

Maar over Alexander, die hem veel kwaad heeft gedaan, zegt hij:

Alexander, de kopersmid, heeft mij veel kwaad aangedaan. Moge de Heere hem vergelden naar zijn werken.

2 TIMOTHEÛS 4:14

Hij wenst Alexander kwaad toe, maar niet degenen die hem hebben verlaten toen hij hen nodig had. Waarom? Omdat Alexander zich van de anderen onderscheidt door wat in vers 15 wordt beschreven:

Wees ook zelf voor hem op uw hoede, want hij is krachtig tegen onze woorden ingegaan.

2 TIMOTHEÛS 4:15

Als alleen Paulus het slachtoffer is, kan hij dat verdragen. Hij wenst niet dat God degenen oordeelt die hem slecht behandelen, als het daarbij blijft. Maar degenen die hem slecht behandelen omdat ze zijn woorden weerstaan, omdat ze hopen dat ze zijn Evangelie in diskrediet kunnen brengen door hem in diskrediet te brengen, die krijgen Paulus aan het vechten. Paulus is bereid voor zijn reputatie te vechten wanneer het Evangelie op het spel staat.

Paulus heeft op zijn reizen heel wat afranselingen ondergaan. Volgens 2 Korinthe 11 is hij vaak afgeranseld, kennelijk zonder zich op zijn rechten als Romeins burger te beroepen. Maar er waren momenten waarop hij zich wel op zijn rechten als Romeins

burger beriep, wanneer het Evangelie zelf in het gelijk gesteld moest worden. Je herinnert je vooral wat er in Filippi gebeurde. Hij was gearresteerd en in het openbaar geslagen en in de gevangenis gezet. De volgende dag wilden ze hem vrijlaten. Hij zei:

Maar Paulus zei tegen hen: Zij hebben ons, die Romeinen zijn, onveroordeeld in het openbaar gegeseld en in de gevangenis geworpen en werpen zij ons daar nu onopgemerkt uit? Zo gaat dat niet! Laten zij zelf komen en ons uitgeleide doen.

HANDELINGEN 16:37

Waarom? Hij deed dit niet altijd. Waarom deed hij het die keer wel? Omdat het Evangelie de dag ervoor door deze bestuurders in het openbaar te schande was gemaakt. Hij zei:

Nee, ik vertrek niet stilletjes uit de stad voordat je mij en mijn boodschap in het gelijk stelt en duidelijk maakt dat ik niets verkeerd heb gedaan.

Zo zou Paulus, hoewel hij er wel mee instemde te vertrekken, een gunstiger klimaat voor het Evangelie achterlaten. Anders was het laatste wat iemand gehoord had, dat mensen in de gevangenis worden gegooid omdat ze het Evangelie prediken. Wanneer het Evangelie in het openbaar in het gelijk is gesteld, kan hij tevreden zijn en vertrekken, zoals zij willen dat hij doet.

4

Paulus ontving zijn Evangelie van Christus

Dus Paulus verdedigt zichzelf soms wel. Hij praat soms wel over zichzelf, maar nooit alleen om mensen iets betaald te zetten of alleen om te voorkomen dat hij zelf schande moet ondergaan of wat dan ook. Hij doet dat omdat het Evangelie op het spel staat, en zoveel daarvan verbonden was met hem, met wie hij was. Zo bekritiseerden zijn tegenstanders in Galaten ook zijn Evangelie, in wezen door hem te bekritisieren, door deze beschuldigingen tegen hem te uiten die niet waar waren. Om het Evangelie onder

de Galaten weer een geloofwaardige basis te geven, moest hij dus duidelijk maken dat de beschuldigingen onwaar waren. Die beschuldigingen waren immers niet zozeer tegen hem gericht als wel tegen wat hij zei.

In vers 11 begint hij daarmee. Hij zegt:

Maar ik maak u bekend, broeders, dat het Evangelie dat door mij verkondigd is, niet naar de mens is. Want ik heb dat ook niet van een mens ontvangen of geleerd, maar door openbaring van Jezus Christus.

GALATEN 1:11-12

Die nadrukkelijke uitspraak:

Ik heb deze boodschap niet van een mens gekregen.

lijkt een antwoord te zijn op een van de beschuldigingen: dat hij maar een apostel uit de tweede hand is. Alles wat hij heeft, heeft hij van iemand anders gekregen, van andere mensen. Hij is niet zoals Petrus en degenen die Jezus Zelf hebben gezien, maar hij is iemand die het alleen maar uit de tweede hand van andere mensen heeft. Hij zegt:

Zo is het niet. Het evangelie dat ik verkondigde, heb ik niet van mensen geleerd. Ik heb het rechtstreeks van God gekregen, door een openbaring.

Hij heeft in het openingsvers van de brief iets soortgelijks benadrukt. In vers 1 zegt hij:

Paulus, een apostel — geroepen, niet vanwege mensen, ook niet door een mens, maar door Jezus Christus en God de Vader, Die Hem uit de doden opgewekt heeft —

GALATEN 1:1

Dit Evangelie en deze bediening die ik heb, zijn niet van mensen afkomstig. Het komt rechtstreeks van God.

5

Paulus' vroegere ijver voor het jodendom

Vers 13:

U hebt immers gehoord van mijn levenswandel, voorheen in het Jodendom, dat ik de gemeente van God uitermate fel vervolgde en die verwoestte;

GALATEN 1:13

Paulus noemt twee dingen die te maken hebben met zijn ijver in zijn vroegere leven, voordat hij christen was. Ten eerste was hij zo ijverig dat hij anderen van zijn generatie overtrof in ijver voor de overleveringen van hun vaders. Dat waren de rabbijnse overleveringen, de dingen die later deel gingen uitmaken van de Talmud. Hij was een leerling van de rabbijn Gamaliël, en hij was blijkbaar de beste van zijn klas. Hij overtrof anderen van zijn generatie in zijn studie van, trouw aan en ijver voor de overleveringen van de oudsten.

Hij vermeldt ook dat die ijver zo ver ging dat hij de gemeente vervolgde, zelfs wanneer anderen dat niet actief deden. We lezen niet dat er een hele groep mensen door het Sanhedrin op uit werd gestuurd om de christenen te vervolgen. Paulus lijkt zichzelf daarvoor te hebben aangesteld. Uiteindelijk gaat hij dan naar de overpriesters en krijgt hij van hen brieven om naar Damascus te gaan en daar hetzelfde te doen. Hij ziet zijn vroegere vervolging van de gemeente als een teken van zijn ijver voor het jodendom. Hij zegt:

Jullie hebben gehoord wat mijn reputatie was en hoe ik me gedroeg toen ik nog het jodendom aanhing.

Waarom benadrukt hij dat? Waarom is dat belangrijk? Eenvoudigweg omdat hij ervan beschuldigd is dat hij zich tegen het jodendom keert. Hij leert dat mensen de Joodse wet niet hoeven te houden. Ze hoeven niet besneden te worden. De heidenen hoeven geen proselieten van de Joodse godsdienst te worden om als christenen behouden te

worden. En gezien zijn verleden past dit helemaal niet bij hem. Vroeger zou hij heel ijverig voor deze dingen zijn geweest. Hij zou de wet hebben opgelegd aan iedereen aan wie hij die maar kon opleggen.

Wat hij duidelijk probeert te maken, is dat het Evangelie dat hij predikt, een Evangelie waarin elke verplichting tot besnijdenis ontbreekt, niet iets is wat hij zelf bedacht zou hebben. Het gaat lijnrecht tegen zijn aard in, lijnrecht tegen de manier waarop hij is opgeleid, lijnrecht tegen de manier waarop hij zich in het openbaar had gedragen als een door ijver gedreven voorvechter van de wet. Hij probeert te zeggen: ‘Luister, verklaar jij het maar. Waar heb ik deze boodschap vandaan als die niet van God kwam? Die kwam niet uit mijn eigen binnenste. Het was niet wat ik voelde. Het waren niet mijn eigen neigingen. Ik stond daar volkomen tegenover.’

6

Berouw over de vervolging van de gemeente

Trouwens, wanneer hij in vers 13 vermeldt dat hij de gemeente van God uitermate vervolgde, spreekt hij op deze plaats niet uit hoeveel berouw hij daarover heeft. Want zijn bedoeling is hier niet om te spreken over wat hij verkeerd heeft gedaan. Maar vanuit de Joodse gedachtewereld zouden de Joden die nog steeds christenen vervolgden hem hierin in feite als een held zien. Hij probeert te zeggen: ‘Luister, ik was een Jood zoals jullie. Ik was ijverig.’ Hij spreekt op dit punt niet uit hoeveel berouw hij heeft, hoewel hij dat bij andere gelegenheden zeker wel deed.

In 1 Korinthe hoofdstuk 15, vers 9, zei Paulus:

Ik immers ben de minste van de apostelen — ik die het niet waard ben een apostel genoemd te worden, omdat ik de gemeente van God vervolgd heb.

1 KORINTHE 15:9

Hij was hier diep door gebroken. En hij zei: ‘God heeft mij geroepen om apostel te zijn, maar ik ben die roeping volkomen onwaardig. Gezien wat ik deed voordat ik behouden werd, toen ik de gemeente vervolgde, is het gewoon ongelooflijk dat God mij ooit tot

apostel zou maken. Ik ben zo onwaardig.'

In 1 Timotheüs 1:13 spreekt hij hier opnieuw over. In 1 Timotheüs 1:13 zegt hij:

mij, die vroeger een godslasteraar was, een vervolger en een verdrukker. Maar mij is barmhartigheid bewezen, omdat ik het in onwetendheid gedaan heb, in ongeloof.

1 TIMOTHEÛS 1:13

En hij zegt:

Ik heb genade gekregen omdat ik het uit onwetendheid deed, toen ik nog niet geloofde.

Hij vermeldt dat hij vroeger een vervolger en een godslasteraar was. Het is duidelijk dat hij dat hier niet in een positief daglicht stelt. Hij verwacht niet dat Timotheüs zijn vroegere loopbaan als vervolger als iets positiefs ziet. Dus wanneer Paulus vanuit zijn hart hierover spreekt, bezorgt de herinnering aan het feit dat hij een vervolger van de gemeente was hem veel verdriet. Maar tegenover de Galaten, die sterk onder invloed stonden van Joodse tegenstanders, wees hij erop dat dit in zekere zin iets was waar ze blij mee zouden moeten zijn. Hij was zo ijverig voor het jodendom dat hij vervolgde wat hij als een ketterij binnen het jodendom beschouwde.

7

Van wetsijver naar de openbaring van Christus

Hij zegt in vers 14, Galaten 1:14, dat hij velen van zijn tijdgenoten in zijn eigen volk voorbijstreefde:

en dat ik in het Jodendom meer vorderingen maakte dan veel leeftijdgenoten onder mijn volk, omdat ik een nog groter ijveraar was voor de overleveringen van mijn vaders.

GALATEN 1:14

Er zijn andere plaatsen waar Paulus benadrukt dat zijn kwalificaties als Jood, en als ijverige Jood, beslist het voornaamste kenmerk waren van zijn leven voordat hij christen was. In Filippenzen 3, vanaf vers 4, zegt hij:

Hoewel ik reden heb om ook op het vlees te vertrouwen; als iemand anders denkt te kunnen vertrouwen op het vlees, ik nog meer: besneden op de achtste dag, uit het geslacht van Israël, van de stam Benjamin, een Hebreëer uit de Hebreëën, wat de wet betreft een Farizeeër, wat ijver betreft een vervolger van de gemeente, wat de rechtvaardigheid betreft die in de wet is, onberispelijk.

FILIPPENZEN 3:4-6

Maar hoe denkt hij daar nu over? In vers 7 zegt hij:

Maar wat voor mij winst was, dat heb ik om Christus' wil als schade beschouwd. Ja, beslist, ik beschouw ook alles als schade vanwege de voortreffelijkheid van de kennis van Christus Jezus, mijn Heere, om Wie ik dat alles als schade ervaren heb. En ik beschouw het als vuiligheid, opdat ik Christus mag winnen,

FILIPPENZEN 3:7-8

Hij vertelt hoe hij, voordat hij christen was, onberispelijk was in de wet en zo ijverig voor het jodendom dat hij de gemeente vervolgde. Dit is iets wat vaak terugkomt wanneer Paulus zijn eigen verleden beschrijft.

In Handelingen 22, vers 3 tot en met 5, staat Paulus op de trappen van de Romeinse vesting Antonia, die in Jeruzalem ligt. De Romeinen staan op het punt hem in beschermende hechtenis te nemen, maar hij vraagt om een gelegenheid om de menigte toe te spreken, en dat doet hij dan ook. Zo begint hij zijn toespraak in Handelingen 22, vers 3. Hij zegt:

Ik ben een Joodse man, geboren te Tarsus in Cilicië, maar opgevoed in deze stad en aan de voeten van Gamaliël op de meest nauwgezette wijze onderwezen in de wet van de vaders, een ijveraar voor God zoals u heden allemaal bent. Ik heb deze Weg tot de dood toe vervolgd: ik heb zowel mannen als vrouwen gebonden en overgeleverd in de gevangenissen, zoals ook de hogepriester van mij kan getuigen, en heel de Raad van oudsten. Ik kreeg van hen zelfs brieven voor de broeders mee en ben daarmee naar Damascus gereisd om ook hen die daar waren, geboeid naar Jeruzalem te brengen, opdat ze gestraft zouden worden.

HANDELINGEN 22:3-5

Dit is opnieuw een voorbeeld van hoe hij naar zijn ijver voor het jodendom verwijst. In zekere zin is het in de ogen van Joden iets om zich op te beroemen. In elk van deze gevallen noemt hij zelfs zijn vervolging van de gemeente als iets waarop hij zich beroemt. Maar in Filippenzen wijst hij er natuurlijk op dat wat toen voor hem iets was om zich op te beroemen, nu voor hem vuilnis is. Het is waardeloos. Het is erger dan waardeloos.

Hij brengt het hier in Galaten dus ter sprake om zijn Joodse tegenstanders eraan te herinneren dat hij niet geboren is met een of andere obsessie om het jodendom te vernietigen. Het is niet zo dat het Evangelie dat hij nu verkondigt, waarbij besnijdenis niet vereist is om behouden te worden, op de een of andere manier aansluit bij de rest

van zijn vroegere leven. Alsof je vanzelf zou voorspellen dat zo iemand, die als kind al opstandig was tegen het jodendom, uiteindelijk een of andere boodschap zou gaan verkondigen die tegen de wet ingaat.

Hij zei: ‘Verre van dat. Als je mij vóór mijn bekering had gekend, zou je hebben gedacht dat ik de vurigste pleitbezorger zou zijn van de besnijdenis van heidenen en alle anderen.’ Maar hij zegt: ‘Waar denk je dat dit vandaan kwam? Het kwam niet uit mijzelf voort. Het werd mij door Jezus Christus geopenbaard.’ Hij doelt erop dat hij deze ideeën nooit zelf zou hebben bedacht als hij Christus niet op de weg naar Damascus had ontmoet, als hij geen bovennatuurlijke openbaring van het Evangelie had ontvangen.

8

Gods roeping vanaf de moederschoot

Nu vers 15:

Maar toen het God, Die mij vanaf de buik van mijn moeder heeft afgezonderd en geroepen door Zijn genade, behaagde Zijn Zoon in mij te openbaren, opdat ik Hem door het Evangelie onder de heidenen zou verkondigen, ging ik meteen niet te rade bij vlees en bloed, en ging ik ook niet naar Jeruzalem, naar hen die al vóór mij apostel waren; maar ik vertrok naar Arabië en keerde weer terug naar Damascus.

GALATEN 1:15-17

Paulus spreekt in vers 16 over zijn bekering als Gods keuze:

om Zijn Zoon in mij te laten zien.

Maar zijn bekering, zegt hij, was niet de eerste keuze die God maakte. In vers 15 zegt hij:

God heeft me al vanaf de buik van mijn moeder uitgekozen en me uit genade geroepen.

Trouwens, nergens in Handelingen of ergens anders staat vermeld dat God specifiek tegen Paulus zei: ‘Ik heb je vanaf de moederschoot uitgekozen.’ Tenzij God dat op een niet vastgelegd moment specifiek tegen hem heeft gezegd, moeten we aannemen dat Paulus dit gewoon veronderstelde. En terecht: dat God voor alle mensen vanaf de moederschoot een levensroeping heeft uitgekozen.

Dat leidt er misschien niet altijd toe dat zij Gods wil voor hun leven verwezenlijken. De Bijbel zegt in Lukas 7 dat de Farizeeën Gods wil voor hen verwierpen. Dat staat er uitdrukkelijk. Blijkbaar is het mogelijk dat mensen Gods wil voor hen verwerpen, want de Bijbel spreekt over mensen die precies dat doen. Maar Paulus erkent dat wat hij geworden is, Gods wil voor hem was. Al vóór zijn geboorte had God een plan voor zijn leven.

Toen God Zich voor het eerst rechtstreeks aan Jeremia openbaarde, zei Hij tegen hem in Jeremia 1:5:

Voordat Ik u in de moederschoot vormde, heb Ik u gekend;
voordat u uit de baarmoeder naar buiten kwam, heb Ik u
geheiligd. Ik heb u aangesteld tot een profeet voor de volken.

JEREMIA 1:5

Jeremia was dus al vóór zijn geboorte aangesteld om profeet te zijn. Dat is Jeremia 1:5. In Lukas 7:30 staat:

maar de Farizeeën en de wetgeleerden verwierpen het
raadsbesluit van God met betrekking tot zichzelf, omdat ze niet
door hem gedoopt wilden worden.

LUKAS 7:30

De New King James en de King James zeggen:

wat God met hen van plan was.

Het woord 'counsel' daar, *bolē* in het Grieks, betekent de wil van God. Het wordt elders gebruikt, bijvoorbeeld in Efeze 1:11, waar staat:

In Hem zijn wij ook een erfdeel geworden, wij, die daartoe voorbestemd waren, naar het voornemen van Hem Die alle dingen werkt overeenkomstig de raad van Zijn wil,

EFEZE 1:11

Het woord 'will' daar is hetzelfde Griekse woord dat hier helaas met 'the counsel of God' is vertaald. Maar als het consequent vertaald werd, zou er staan:

De wetgeleerden en farizeeën wezen af wat God met hen van plan was door zich niet door Johannes te laten dopen.

Sommige uitgaven zeggen 'will', dus 'wil'. Mijn New King James zegt 'counsel', dus 'raad'. Er moeten dus verschillende New King James-uitgaven zijn. Er zijn herzieningen uit verschillende jaren. Sommige uitgaven komen misschien uit een ander jaar dan de mijne. In de mijne staat 'counsel of God', wat ook overeenkomt met de King James. Misschien hebben ze het in een latere herziening veranderd in 'will of God', wat juist is.

Paulus gaf aan dat wanneer mensen tot een bediening worden geroepen, dat geen roeping is die God op het laatste moment bedenkt, nadat ze tot bekering zijn gekomen. Hij had dat al voor hen in gedachten voordat ze geboren werden. Dat is heel duidelijk, aangezien elke christen een bepaalde bediening heeft. Iedereen die christen is, is een lid van het lichaam van Christus en heeft een unieke bijdrage te leveren. Dat is een bediening. En aangezien het lichaam van Christus en alle functies daarvan vanaf het allereerste begin in Gods gedachten waren, was de specifieke functie die je hebt of zult hebben ook vanaf het begin in Gods gedachten.

Paulus' bediening als apostel was eenvoudigweg zijn functie in het lichaam van Christus. Jij hebt ook een functie. Als God deze functie vanaf het begin van de wereld had uitgestippeld, hebben we alle reden om die lijn door te trekken. Elk van de functies, elk van de leden van het lichaam van Christus en hun specifieke, unieke bijdrage waren vóór de grondlegging van de wereld in Gods gedachten. Dit betekent

dat God, toen je geboren werd, je niet alleen kende, maar je ook met een doel geboren liet worden. Ook al wist je dat niet, en ook al was je misschien al volwassen voordat je God leerde kennen.

Dit is trouwens een van de verschillende dingen in de Bijbel die erop wijzen dat mensen nooit bij toeval geboren worden. De verwekking van een kind is nooit alleen maar een kwestie van biologische processen, zonder dat er verder iets bij betrokken is. Als mensen zonder Gods wil mensen zouden kunnen voortbrengen, dan zouden er misschien mensen op aarde rondlopen, zelfs mensen die inmiddels tot bekering zijn gekomen, die een ongelukje waren. God had hen niet gepland. Ze hadden nooit mogen bestaan. Maar het feit dat God je vanaf de moederschoot kende en een plan voor je leven had, wijst er eigenlijk op dat je vanwege dat plan in de moederschoot bent ontstaan. Hier zijn geen ongelukjes bij.

9

Gods bedoeling bij een geboorte uit zonde

Toen ik die Bijbelse waarheid in het verleden weleens naar voren bracht, zeiden mensen: ‘Maar hoe zit het dan met mensen die buiten het huwelijk zijn verwekt? Hoe zit het met mensen die onder zondige omstandigheden zijn verwekt? Was dat de wil van God?’ Ik kan niet zeggen dat die zondige omstandigheden de wil van God waren, maar God had de verwekking zeker kunnen voorkomen. God kan door zondige omstandigheden heen iets tot stand brengen wat Hij op een andere manier had kunnen bereiken, en misschien ook liever op een andere manier had bereikt. Maar ook degenen die buiten het huwelijk zijn verwekt, die door zonde zijn verwekt, bestaan omdat God wil dat ze bestaan.

Het kan je verstand te boven gaan als je denkt: ‘Hoe kan God gewild hebben dat ik bestond, terwijl mijn hele bestaan door zonde tot stand is gekomen?’ Maar hoe kan God gewild hebben dat Jozef in Egypte was, terwijl de zonde van zijn broers nodig was om hem daar te brengen? Het is hetzelfde soort situatie. God werkt door zonde heen, ondanks de zonde. Dat betekent niet dat Hij de zonde goedkeurt, maar Hij is soeverein en Hij bereikt Zijn resultaten, of het nu door zonde of door gehoorzaamheid is. Mensen kunnen Gods bedoelingen niet dwarsbomen. Als je bent ontstaan op de

manier die ik zojuist beschreef, en die weg was niet gevolgd, dan zou God je op een andere manier tot bestaan hebben gebracht. Want Hij had een plan voor je bestaan, een eeuwig doel voor je leven.

Paulus beseftte dat.

Maar toen het God, Die mij vanaf de buik van mijn moeder heeft afgezonderd en geroepen door Zijn genade, behaagde Zijn Zoon in mij te openbaren, opdat ik Hem door het Evangelie onder de heidenen zou verkondigen, ging ik meteen niet te rade bij vlees en bloed, en ging ik ook niet naar Jeruzalem, naar hen die al vóór mij apostel waren; maar ik vertrok naar Arabië en keerde weer terug naar Damascus.

GALATEN 1:15-17

10

Prediken zonder opleiding bij de apostelen

Nu zegt hij in het laatste deel van vers 16:

Ik ben niet meteen met mensen gaan overleggen en ben ook niet naar Jeruzalem gegaan, naar degenen die al vóór mij apostel waren.

Waarom zou hij dit überhaupt vermelden? Om de onjuiste informatie te weerleggen die erop neerkwam dat hij zijn boodschap uit de tweede hand had. Net als ieder ander die Jezus nooit had gezien, moest hij van de apostelen leren. Paulus had gehoord wat zij te zeggen hadden, maar hij had zijn informatie niet uit de eerste hand gekregen. Hij zegt: 'Nee, ik ben hen niet eens gaan opzoeken. Ik heb geen overleg met mensen gevoerd. Ik kreeg een rechtstreekse openbaring van Jezus, en het duurde heel lang voordat ik ooit ergens over overlegde met deze mannen. En al die tijd was ik al aan het prediken.'

Hij zegt dat hij niet meteen naar Jeruzalem ging, naar degenen die al vóór hem apostelen waren. Dat zou een redelijke stap hebben geleken. Ik ben pas tot bekering gekomen, ik ben geroepen om een dienaar te zijn. Dan kan ik me maar beter inschrijven bij de theologische opleiding onder de apostelen in Jeruzalem. Maar dat deed ik niet. God riep me daar niet toe. In plaats daarvan ging ik helemaal de andere kant op. Hij zegt:

Ik ben naar Arabië gegaan en later teruggekeerd naar Damascus.

Als we dit in overeenstemming brengen met Handelingen hoofdstuk 9, dat vertelt over Paulus' bekering en zijn eerste ervaringen als christen, dan komt Handelingen 9:23 tot en met 25 hier grotendeels mee overeen. Al spreekt Handelingen 9, vers 20, eigenlijk over Paulus' bediening direct na zijn bekering. Hij kwam in Damascus tot bekering, of op weg daarheen. Hij werd in Damascus gedoopt, en Handelingen 9:20 zegt:

En meteen predikte hij Christus in de synagogen, dat Hij de Zoon van God is.

HANDELINGEN 9:20

Hij predikt dus al. Hij heeft nog niet met de apostelen gesproken. Hij heeft een boodschap, maar die heeft hij niet van hen gekregen.

En allen die het hoorden, waren buiten zichzelf en zeiden: Is dit niet degene die in Jeruzalem hen die deze Naam aanriepen, uitroeide, en die daarom hier gekomen is om hen geboeid naar de overpriesters te brengen? Maar Saulus werd meer en meer gesterkt en hij bracht de Joden die in Damascus woonden, in verwarring door aan te tonen dat Jezus de Christus is.

HANDELINGEN 9:21-22

11

De drie jaar tussen Damascus en Jeruzalem

Handelingen vermeldt hier geen onderbreking of enige verplaatsing van Paulus, maar gaat meteen verder met vers 23. Daar wordt verteld over een complot om hem in Damascus te doden. Dat leidde ertoe dat hij in een mand door een raam in de muur ontsnapte. De aanvulling uit Galaten zegt dat we tussen vers 22 en 23 hier, tussen Handelingen 9:22 en het volgende vers, Paulus naar Arabië moeten laten gaan. Waarom moet dat? Probeer twee dingen tegelijk in gedachten te houden: Handelingen 9 en Galaten 1. In Handelingen 9, vers 23 tot en met 25, lezen we over Paulus' ontsnapping uit Damascus en hoe hij vervolgens naar Jeruzalem ging. Nadat hij uit Damascus was ontsnapt, ging hij naar Jeruzalem.

Bedenk dat Galaten zegt dat hij, nadat hij tot behoud was gekomen, niet meteen naar Jeruzalem ging. Hij ging eerst naar Arabië en keerde daarna terug naar Damascus. Vervolgens zegt Galaten 1:18:

Daarna, drie jaar later, ging ik naar Jeruzalem om Petrus te bezoeken, en ik bleef vijftien dagen bij hem.

GALATEN 1:18

In Handelingen hoofdstuk 9 hebben we dus het verhaal van zijn ontsnapping uit Damascus en hoe hij naar Jeruzalem ging. In Galaten leren we dat dit drie jaar na zijn bekering was. Voordat hij dat deed, ging hij naar Arabië en kwam hij terug naar Damascus.

De eerste plaats waar hij als wedergeboren christen predikte, was Damascus. Maar hij vertrok daar en ging naar Arabië, voor wie weet wat en voor wie weet hoelang. Daarna kwam hij terug naar Damascus. Blijkbaar kreeg hij bij zijn terugkeer in Damascus te maken met deze tegenstand, dit complot om hem te doden. Daardoor moest hij door het raam ontsnappen en naar Jeruzalem gaan. Er is daar dus een periode van drie jaar die niet in Handelingen wordt genoemd, maar die blijkbaar tussen Handelingen 9:22 en 9:23 thuishoort. Daar zit een onderbreking van drie jaar, waarin Paulus naar Arabië ging en vervolgens naar Damascus terugkwam.

Ik ga hier zo uitvoerig op in, omdat ik merk dat mensen er van oudsher moeite mee hebben om deze dingen met elkaar te verbinden. Ze staan namelijk in twee verschillende boeken. Hopelijk is het duidelijk, nu ik er uitvoerig op ben ingegaan en het op verschillende manieren heb gezegd. Galaten vult Handelingen hier dus voor ons aan.

12

Vijftien dagen bij Petrus en Jakobus

Terug naar Galaten 1, vers 18:

Na drie jaar ben ik naar Jeruzalem gegaan om Petrus te ontmoeten en ben ik vijftien dagen bij hem gebleven.

Die ontmoeting met Petrus staat beschreven in Handelingen hoofdstuk 9. We lezen dat hij daarheen ging en dat de apostelen bang voor hem waren. Barnabas nam hun angst echter weg en stelde hem aan hen voor, en ze namen hem op. Hij ging een tijdlang onder hen in en uit. Handelingen zegt niet hoelang dit eerste bezoek aan Jeruzalem duurde. Paulus vertelt ons hier in Galaten echter dat het vijftien dagen waren, maar twee weken.

In Handelingen 9 lezen we dat er, nadat hij daar een tijdje was geweest, een complot ontstond om hem te doden. Vanwege dat complot om hem te doden, stuurden de broeders hem weg. Ook hier geeft Handelingen ons geen aanwijzingen hoeveel apostelen er aanwezig waren toen hij hen ontmoette, of hoelang het duurde. Maar Paulus vertelt ons hier over datzelfde bezoek. Hij zegt dat hij Petrus ging bezoeken en daar vijftien dagen bleef. Vers 19 zegt:

En ik heb niemand anders van de apostelen gezien; alleen Jakobus, de broer van de Heere.

GALATEN 1:19

Waar Handelingen 9 dus zegt dat hij erheen ging en de apostelen ontmoette, waren Petrus en Jakobus in werkelijkheid de enige apostelen die hij ontmoette. Waar waren de anderen? Ik weet het niet. Misschien waren ze buiten de stad aan het prediken, of hadden ze het gewoon druk. Waarschijnlijk hadden ze het niet alleen maar druk. Want zoiets belangrijks als Saulus van Tarsus, de vroegere vervolger, die als christen naar de stad kwam, zou iets zijn waar alle apostelen nieuwsgierig naar zouden zijn. Ze moeten op dat moment buiten de stad zijn geweest. Het was tenslotte drie jaar na Paulus' bekering. Misschien trokken ze eropuit om in de omliggende gebieden te evangeliseren. Bij dat eerste bezoek bleef Paulus dus ongeveer twee weken en ontmoette hij twee van de apostelen.

13

Jakobus, Jezus' broer en apostel

Iets interessants aan vers 19 is dat hij zegt:

Van de andere apostelen heb ik niemand gezien, behalve Jakobus, de broer van de Heer.

Dat is interessant omdat hij daarmee aangeeft dat Jakobus, de broer van de Heere, een apostel was.

Als je de lijst van apostelen in de Evangeliën leest, weet je dat er twee Jakobussen onder de apostelen waren. De ene was de zoon van Zebedeüs, de broer van Johannes. Wanneer je in de Evangeliën leest over Petrus, Jakobus en Johannes, dan waren die drie de intieme kring rond Christus. Er is ook nog een andere, Jakobus de Mindere, die een van de discipelen was, een van de twaalf. Maar deze Jakobus, de broer van Jezus, is geen van beiden. Dit is weer een andere Jakobus, die niet tot de twaalf behoort. Hij was niet een van de twaalf apostelen. Dit was degene die de kerkvaders gewoonlijk Jakobus de Rechtvaardige noemen. Hij was in feite de halfbroer van de Heere. Hij was de zoon van Jozef en Maria en groeide bij Jezus thuis op.

We lezen over hem op de verschillende plaatsen in de Evangeliën waar de broers en zussen van Jezus bij name worden genoemd. Jakobus wordt altijd als eerste genoemd als de broer van Jezus. Ik zou je daar een verwijzing voor kunnen geven. Een plaats

waar we erover lezen, is Mattheüs 13. Het staat ook in Markus. Maar om je één voorbeeld te geven: in Mattheüs 13, toen Jezus in Zijn woonplaats Nazareth predikte, zeiden de plaatselijke bewoners in vers 55:

Is Dit niet de Zoon van de timmerman? En heet Zijn moeder niet Maria, en Zijn broers Jakobus en Joses, en Simon en Judas?

MATTHEÛS 13:55

Jakobus werd hier door de mensen van Nazareth herkend als de broer van Jezus.

Josephus, die geen christen was en voor zover wij weten zelfs de Bijbel niet las, vermeldde daadwerkelijk de dood van deze Jakobus, de broer van de Heere. Hij noemde hem Jakobus, de broer van Jezus, de zogenoemde Christus. Jakobus was voldoende bekend in Jeruzalem, waar Josephus opgroeide, want Josephus groeide in Jeruzalem op in precies de tijd dat de apostelen daar predikten. Hij werd daar in het jaar 35 na Christus geboren. Dus gedurende zijn hele jeugd predikten Petrus en die anderen waarschijnlijk in het openbaar op straat, terwijl Josephus daar opgroeide. Hij wist dus van Jakobus, de broer van Jezus, de zogenoemde Christus, en beschrijft later hoe hij door toedoen van het Sanhedrin werd gestenigd en stierf.

Maar dat is de Jakobus die hier wordt genoemd. Wat interessant en belangrijk is, is dat Paulus hem hier een apostel noemt, net als Petrus. Dus als we dat nergens anders uit wisten, dan vertelt dit ons dat er naast de twaalf nog meer apostelen zijn. Dat zouden we toch al geweten hebben, aangezien Paulus een apostel was en hij niet een van de twaalf was. Barnabas wordt ook een apostel genoemd. Daarnaast worden Silas, Timotheüs en Titus elders schijnbaar ook als apostelen aangeduid. Heel wat mensen lijken apostelen te worden genoemd. Geen onbeperkt aantal, maar zeker meer dan de twaalf.

Hier lezen we dat Jakobus een apostel was. De reden dat dit voor ons van praktisch belang is, denk ik, is dat Jakobus het boek Jakobus heeft geschreven. Een van de dingen die maken dat een boek van het Nieuwe Testament het waard is om erin opgenomen te worden, is het apostolische gezag ervan. Jakobus, die het boek Jakobus

schreef, is deze Jakobus, de broer van de Heere. Daarom is zijn boek apostolisch. Paulus zelf erkende Jakobus als apostel. Deze zelfde Jakobus werd later min of meer de erkende leider van de gemeente in Jeruzalem, nadat Petrus uit de stad was vertrokken.

Paulus ontmoette dus Petrus en Jakobus bij zijn eerste bezoek aan Jeruzalem, maar de andere apostelen niet. Wat hij hier in vers 18 en 19 vermeldt, is dat hij niet erg veel apostelen heeft ontmoet en dat hij er maar kort was. Ongetwijfeld worden die bijzonderheden benadrukt om duidelijk te maken hoe weinig hij van hen kon hebben meegekregen. Hij heeft geen colleges aan een theologische opleiding gevolgd die door de apostelen werden gegeven. Zij hebben hem zijn theologie niet systematisch uiteengezet. Hij was daar maar vijftien dagen. Dit zijn drukbezette mannen. Ze hebben niet al die tijd, vierentwintig uur per dag, besteed aan het inprenten van hun leer bij hem. Hij had maar beperkt contact met hen, en bij die gelegenheid zelfs maar met enkelen van hen.

Hij benadrukt dus hoe weinig hij de apostelen in de begindagen van zijn bediening had gezien. Tegen de tijd dat hij Galaten schreef, had hij hen vaker gezien. Maar hij probeert duidelijk te maken dat hij in de begintijd van zijn prediking, toen hij hetzelfde Evangelie predikte dat hij nu predikt, beslist geen gelegenheid had gehad om dat aan contact met de apostelen te ontleunen.

14

Christus draagt Paulus op Jeruzalem te verlaten

In vers 20 zegt hij:

Wat ik u schrijf, zie, ik getuig voor God dat ik niet lieg.

GALATEN 1:20

Hij lijkt aan te voelen dat wat hij zegt zo buitengewoon zal overkomen dat mensen misschien denken dat hij liegt. Wat? Je was drie jaar christen en hebt niet eens de moeite genomen om Petrus en de apostelen op te zoeken? Dat klinkt nauwelijks

realistisch. Iedereen zou hen toch opzoeken. Nou, ik vertel de waarheid. God is mijn getuige. Ik heb het niet gedaan. Ik lieg niet.

Daarna kwam ik in de streken van Syrië en Cilicië.

GALATEN 1:21

Dat wil zeggen: na die vijftien dagen in Jeruzalem vertrok hij naar de streken van Syrië en Cilicië. Het boek Handelingen vermeldt in Handelingen 9 dat hij uit Jeruzalem vertrok en naar die streken ging omdat er een complot tegen zijn leven was ontdekt. Dus stuurden de broeders hem voor zijn eigen veiligheid de stad uit. Maar waarschijnlijk zouden ze dat niet voor elkaar hebben gekregen, want Paulus is een koppige man. Zelfs de broeders konden hem er niet toe overhalen dingen voor zijn eigen veiligheid te doen. Dat zien we later in het boek Handelingen, wanneer iedereen zei dat hij met ketenen geboeid zou worden, enzovoort, wanneer hij naar Jeruzalem ging. Hij zei:

Oké, ik ga toch.

Hij achtte zijn eigen leven niet kostbaar, en de broeders hadden hem er nauwelijks toe kunnen bewegen Jeruzalem te verlaten alleen omdat zij van bedreigingen tegen zijn leven wisten. Maar er was nog iets anders. In Handelingen 22, vers 17 tot en met 21, vertelt Paulus opnieuw het verhaal van ditzelfde bezoek aan Jeruzalem. Hij vermeldt

dat hij in de tempel aan het bidden was. De Heere verscheen aan hem en zei hem de stad te verlaten, omdat ze hem daar zouden proberen te doden. Ze zouden zijn getuigenis niet aannemen. Paulus vertelt:

En het overkwam mij, toen ik in Jeruzalem teruggekeerd was en in de tempel bad, dat ik in geestvervoering raakte, en dat ik Hem zag en Hij tegen mij zei: Haast u en ga met spoed uit Jeruzalem weg, want ze zullen uw getuigenis over Mij niet aannemen. En ik zei: Heere, ze weten dat ik hen die in U geloofden, in de gevangenis wierp en in de synagogen liet geselen; en toen het bloed van Stefanus, Uw getuige, vergoten werd, stond ik daar ook bij en stemde van harte in met zijn dood, en paste op de kleren van hen die hem doodden. En Hij zei tegen mij: Ga, want Ik zal u ver weg zenden, naar de heidenen.

HANDELINGEN 22:17-21

Omdat hij daadwerkelijk een rechtstreekse openbaring van Christus kreeg om de stad te verlaten, vertrok hij bij die gelegenheid ook. De verschillende passages vullen elkaar dus aan. Hier zegt hij eenvoudig dat hij vertrok. In Handelingen 9 wordt vermeld dat er een complot tegen zijn leven was. En Handelingen 22 vermeldt dat hij, terwijl hij in de tempel bad, een openbaring van Christus kreeg om te vertrekken. En dat deed hij dus.

15

Van Tarsus naar Antiochië

Nu staat hier dat hij naar de streken van Syrië en Cilicië ging. In Handelingen hoofdstuk 9 wordt ons verteld dat hij allereerst naar Tarsus ging. Dat was zijn geboorteplaats, waar hij geboren was. Tarsus lag in Cilicië, dus dat is een van de twee plaatsen die hij hier noemt. Cilicië was de streek waartoe Tarsus behoorde. Dit komt dus overeen met Handelingen 9, waar staat dat ze hem naar Tarsus stuurden. Dat is Cilicië.

Later, in Handelingen hoofdstuk 11, ontstaan er enkele gemeenten in Syrië, waaronder die in Antiochië. Barnabas gaat naar Tarsus en vindt Saulus, zoals hij in die dagen nog werd genoemd, en brengt hem naar Antiochië. Daar bleven hij en Saulus ongeveer een jaar in de gemeente in Antiochië, dat in Syrië ligt, vóór de vergadering in Jeruzalem. Daarmee zijn we dus weer bij. Paulus noemt ze in omgekeerde volgorde wanneer hij Syrië en Cilicië zegt. Eigenlijk ging hij naar Cilicië en daarna naar Syrië. Maar de vermelding van Cilicië verwijst naar zijn terugkeer naar huis, naar Tarsus, waarschijnlijk om zijn familie te zien, waarschijnlijk om zijn ouders en verwanten het Evangelie te verkondigen. We weten dat hij een zus had, want zij had een zoon die hem op een keer redde van een samenzwering van de Joden. Hij had dus wel familieleden, en hij ging waarschijnlijk terug naar Tarsus om zijn familie het Evangelie te verkondigen. Dat is Cilicië. Daarna ging hij naar Syrië, omdat Barnabas hem daarheen bracht om te helpen de gemeente in Antiochië te leiden en op te bouwen.

Dit sluit dus allemaal op elkaar aan. Ik had een predikant uit Duitsland, waar iedereen het liberalisme onderwezen krijgt. Daar komt het liberalisme in het christendom vandaan: uit Duitse theologische opleidingen. Deze man was evangelisch, maar heel, heel, heel sterk beïnvloed door een vrijzinnige opleiding. Hij kwam als student naar onze school en had een sabbatsverlof van zijn werk als predikant. Hij zei heel openhartig tegen me: ‘Je kunt de informatie in Galaten 1 en Handelingen 9 niet met elkaar in overeenstemming brengen. Ze spreken elkaar gewoon hopeloos tegen.’

Ik zei: ‘Sorry. Zo zie ik het niet. Ik zie helemaal geen probleem.’ Het is waar dat ze verschillende informatie geven, maar geen tegenstrijdige informatie. Ik heb zojuist laten zien, denk ik, hoe ze in feite hetzelfde verhaal vertellen. Ze geven alleen verschillende details op verschillende plaatsen in de verschillende passages.

Vers 22:

En ik was van gezicht onbekend aan de gemeenten van Judea die in Christus zijn. Ze hoorden alleen: Hij die ons vroeger vervolgde, verkondigt nu het geloof dat hij eens probeerde te vernietigen. En zij verheerlijkten God in mij.

GALATEN 1:22-24

Of: vanwege mij.

Wat hij hier dus zegt, is dat hij, toen hij Jeruzalem verliet en naar Syrië en Cilicië vertrok, slechts uiterst beperkt contact met de Joodse gemeenten had gehad. De andere gemeenten van Judea, buiten die in Jeruzalem, zouden hem niet eens herkennen als ze hem zagen. Ze hadden zijn gezicht nooit gezien. Hij was bij hen van gezicht onbekend. Ze hadden natuurlijk over zijn reputatie gehoord, maar ze hadden geen rechtstreeks contact met hem gehad. Dat is een andere manier om te zeggen: 'Ik heb ook niets van hen gekregen. Ik had geen enkel contact met hen. Hoe zou ik iets van wat ik zeg aan het Joodse deel van de gemeente ontleend kunnen hebben, terwijl ze me in feite pas veertien jaar hierna te zien kregen?'

16

Paulus' terugkeer naar Jeruzalem

Dat brengt ons nu bij hoofdstuk 2.

Daarna ging ik, na verloop van veertien jaar, weer naar Jeruzalem, samen met Barnabas, en ik nam ook Titus mee. En ik ging op grond van een openbaring, en ik legde hun het Evangelie voor dat ik verkondig onder de heidenen; en afzonderlijk aan hen die in aanzien waren, opdat ik niet misschien tevergeefs zou lopen of gelopen hebben. Maar zelfs Titus, die bij mij was, werd niet gedwongen zich te laten besnijden, hoewel hij een Griek was. En dat ter wille van de binnengedrongen valse broeders, die waren binnengeslopen om onze vrijheid, die wij in Christus Jezus hebben, te bespioneren, om ons tot slaven te maken. Voor hen zijn wij ook geen moment in onderdanigheid opzijgegaan, opdat de waarheid van het Evangelie bij u zou blijven. Maar wat betreft hen die geacht werden iets te zijn — wat zij voorheen waren, maakt voor mij geen verschil; God ziet de persoon van de mens niet aan — zij dus die in aanzien waren, hebben mij verder niets opgelegd. Maar integendeel, zij zagen dat aan mij het Evangelie onder de onbesnedenen toevertrouwd was, zoals aan Petrus dat onder de besnedenen. (Want Hij Die door Petrus werkte met het oog op het apostelschap onder de besnedenen, werkte ook door mij met het oog op de heidenen.) En toen Jakobus, Kefas en Johannes, die geacht werden steunpilaren te zijn, de mij gegeven genade erkenden, gaven zij mij en Barnabas de rechter hand van gemeenschap, opdat wij naar de heidenen

en zij naar de besnedenen zouden gaan. Alleen moesten wij wel aan de armen denken; en ik heb mij ook beijverd juist dit te doen.

GALATEN 2:1-10

Met 'de onbesnedenen' worden de heidenen bedoeld. Kefas is Petrus.

Nu gaan we dit stukje voor stukje bekijken, maar ik wilde het geheel voorlezen. Want om enkele van de fundamentele vragen over deze passage te beantwoorden, moeten we gegevens betrekken uit het hele gedeelte dat we zojuist hebben gelezen. Daarom wilde ik het allemaal in één keer bekijken.

'Na veertien jaar', zegt hij in vers 1. Er is enige discussie geweest over de vraag of dit veertien jaar na zijn bekering betekent, of veertien jaar na de vorige gebeurtenis die hij heeft verteld. Was Paulus in Galaten 2 veertien jaar oud in de Heere, of was hij zeventien jaar oud in de Heere? De vorige gebeurtenis vond, zoals hij in vers 18 zei, na drie jaar plaats. Ik denk dat er nauwelijks houdbare twijfel over bestaat dat hij hier zeventien jaar na zijn bekering bedoelt. Het is geen grote kwestie waar veel van afhangt, maar om goed te begrijpen wat hij zegt: hij bedoelt veertien jaar na zijn vorige bezoek aan Jeruzalem.

Hoe weet ik dat? Omdat de uitdrukking 'veertien jaar daarna', of 'na veertien jaar', sterk lijkt op wat er in hoofdstuk 1, vers 18 staat:

Daarna, drie jaar later, ging ik naar Jeruzalem om Petrus te bezoeken, en ik bleef vijftien dagen bij hem.

GALATEN 1:18

Na welke gebeurtenis waren die drie jaar? Na het voorgaande. Niet noodzakelijk na mijn bekering, mogelijk wel, maar blijkbaar nadat hij naar Damascus was teruggekeerd. Het is niet zo duidelijk als ik zou willen. Misschien is het drie jaar na zijn bekering. Je kunt het op beide manieren opvatten, en dat geldt ook hiervoor. Maar ik denk dat de meeste geleerden geloven dat het eerste bezoek drie jaar na zijn bekering plaatsvond, en het tweede bezoek veertien jaar daarna.

Dit is allemaal belangrijk om te proberen vast te stellen wanneer Paulus in de eerste plaats tot bekering kwam, door vanaf een bekende gebeurtenis het aantal jaren terug te tellen. En ook om vast te stellen over welk bezoek aan Jeruzalem we in hoofdstuk 2 lezen. Helaas zijn dat variabelen waarover we geen zekerheid hebben.

17

Hulpbezoek of concilie van Jeruzalem

Er zijn twee theorieën over de vraag welk bezoek aan Jeruzalem dit was. Volgens de eerste ging het om het bezoek voor de vergadering in Jeruzalem. Het lijkt erop dat ontzettend veel commentatoren dat geloven. Volgens hen spreekt hij hier in hoofdstuk 2, vers 1 tot en met 10, over zijn bezoek aan de vergadering in Jeruzalem. Daar werd eens en voor altijd beslist over de vraag of heidenen besneden moesten worden om behouden te worden. Of, volgens de tegengestelde opvatting, was het niet dat bezoek, maar een eerder bezoek dat in het elfde hoofdstuk van Handelingen wordt genoemd. Daarbij gingen Paulus en Barnabas eenvoudigweg daarheen om wat geld te brengen, een gift van de gemeente in Antiochië die naar de gemeente in Jeruzalem werd gebracht.

In Handelingen lezen we niet dat er bij die gelegenheid nog andere zaken werden afgehandeld. We lezen dat ze het geld erheen brachten, en dat is alles wat we lezen. We weten dus niet wat ze verder misschien hebben gedaan, althans niet uit het boek Handelingen. We weten niet wat ze verder misschien hebben gedaan. Maar ik ben van mening dat Galaten 2 gaat over dat bezoek om hulp bij de hongersnood te brengen, dat in Handelingen 11 is opgetekend, en niet over het bezoek voor de vergadering in Jeruzalem, dat in Handelingen 15 is opgetekend.

Ik heb in de vorige bijeenkomst mijn redenen gegeven, dus ik zal daar niet uitvoerig op ingaan. Maar één ding wil ik wel zeggen: Paulus zegt uitdrukkelijk dat dit gesprek over zijn Evangelie enzovoort in besloten kring werd gevoerd. Dit is niet de openbare vergadering die plaatsvond. Hij zegt in vers 2 dat dit in besloten kring was. Hij zei:

En ik ging op grond van een openbaring, en ik legde hun het Evangelie voor dat ik verkondig onder de heidenen; en afzonderlijk aan hen die in aanzien waren, opdat ik niet misschien tevergeefs zou lopen of gelopen hebben.

GALATEN 2:2

En daarmee bedoelt hij Petrus, Jakobus en Johannes, want hij noemt hen verderop in vers 9 bij name.

Ik ga dus verder vanuit de veronderstelling dat hij hier spreekt over bijzonderheden die Handelingen heeft weggelaten over zijn bezoek om hulp bij de hongersnood te brengen in Handelingen hoofdstuk 11. Dat baseer ik op verschillende factoren die ik jullie in de inleiding heb genoemd, en ook op het feit dat hij hier spreekt over een besloten bijeenkomst, maar niet over een openbare vergadering.

18

Titus en de aanleiding voor het hulpbezoek

Hij zegt dus:

Daarna ging ik, na verloop van veertien jaar, weer naar Jeruzalem, samen met Barnabas, en ik nam ook Titus mee.

GALATEN 2:1

Als iemand zou zeggen: 'In Handelingen 11 staat niet dat Titus met hen meeding, dus misschien is dat het niet', dan zou ik erop wijzen dat Titus ook niet genoemd wordt in Handelingen 15, bij de vergadering in Jeruzalem. Het boek Handelingen noemt Titus

zelfs nergens. Titus reisde duidelijk met hen mee, maar Handelingen noemt hem niet. Dat vertelt ons eenvoudigweg dat er enkele reisgenoten van Paulus waren naar wie Handelingen niet verwijst.

Titus ging dus mee. Blijkbaar was de reden daarvoor dat hij een onbesneden bekeerling uit de heidenen was. Of misschien was dat niet de reden waarom hij meeging en kwam het alleen terloops ter sprake. Hij is dus een voorbeeld van het resultaat van Paulus' bediening. Paulus en Barnabas hadden hun eerste zendingsreis voltooid. Natuurlijk werkten ze in een gemeente uit de heidenen in Antiochië, waar Titus waarschijnlijk tot bekering was gekomen. Ze predikten een Evangelie waarin heidenen behouden konden worden zonder besneden te worden, en ze brachten daar een concreet voorbeeld van mee. Ze brachten Titus mee als bewijsstuk A, misschien omdat Titus een uitzonderlijk goed voorbeeld was van een jonge christelijke man.

We weten dat dit dezelfde Titus is aan wie later het boek Titus werd geschreven. Paulus gaf Titus zoiets als apostolisch gezag om oudsten aan te stellen in de gemeenten enzovoort, net zoals Paulus en Barnabas dat hadden gedaan. Titus kreeg de opdracht oudsten aan te stellen, en dat is een nogal apostolische bezigheid. Titus werd dus uiteindelijk een leider van formaat, een belangrijke gezagsdrager in de gemeente. Maar misschien vertoonde hij in zijn eerste jaren als christen al uitzonderlijke kenmerken van heiligheid en geestelijk leven. Paulus nam hem dus mee, omdat je hier een goed voorbeeld hebt van wat God kan doen in het leven van iemand die niet besneden is. Het zal voor deze christenen in Jeruzalem ontzettend moeilijk zijn om te zeggen: 'Nee, deze man is niet werkelijk behouden', omdat zijn leven duidelijk zou laten zien dat hij dat wel was.

Dus nam hij Titus mee, en:

Ik ging erheen op grond van een openbaring.

Ook dit lijkt te wijzen op het bezoek om hulp te brengen tijdens de hongersnood, en niet op het bezoek voor de vergadering in Jeruzalem. Wanneer Handelingen 15 over de vergadering in Jeruzalem vertelt, staat er niets over een openbaring als aanleiding voor zijn reis daarheen. Hij en Barnabas hadden een meningsverschil met bepaalde jудаïsten, en ze besloten eenvoudigweg: 'We kunnen maar beter naar Jeruzalem gaan en dit met de apostelen uitzoeken.' Dat gebeurde er in Handelingen 15.

Maar je herinnert je dat in Handelingen 11 Agabus, een profeet, naar Antiochië was gekomen. Hij profeteerde door een openbaring dat er een hongersnood zou komen. Ze wisten dat die de gemeente in Jeruzalem zou treffen. Vanwege die openbaring besloot de gemeente geld met Paulus en Barnabas mee te sturen naar de gemeente in Jeruzalem. Dat zou dus veel beter passen. Hij zei:

Ik ging ernaartoe op grond van een openbaring.

Sommige vertalingen zouden zelfs zeggen:

vanwege een openbaring.

Dat is zeker van toepassing op Handelingen 11, het bezoek om hulp te brengen tijdens de hongersnood. Het past niet erg vanzelfsprekend bij de andere mogelijkheid. Vanwege die openbaring gingen Paulus en Barnabas met de gave naar Jeruzalem. Dus dat lijkt opnieuw in die richting te wijzen.

Dus:

Ik ging erheen op grond van een openbaring, of:

vanwege een openbaring, en:

19

Overleg om verdeeldheid te voorkomen

Ik legde hun het Evangelie voor dat ik onder de heidenen verkondig, maar in besloten kring.

GALATEN 2:2

Hij ging daar niet de straat op om het in Jeruzalem te prediken. Hij wilde zich ervan verzekeren dat hij de goedkeuring van de andere apostelen had. Hij zei:

onder vier ogen met de mensen die in aanzien stonden, om te voorkomen dat al mijn werk voor niets zou zijn of was geweest.

Wanneer hij nu zegt:

om te voorkomen dat al mijn werk voor niets zou zijn of was geweest, dan suggereert hij dat hij, als de apostelen het niet goedkeurden, heel goed tevergeefs gelopen kon hebben met zijn prediking van het Evangelie. Betekent dit dat hij niet zeker genoeg was van zijn Evangelie om te weten of het waar of vals was? En dat de apostelen hem dat moesten vertellen, zodat hij zou weten of hij al dan niet een vals Evangelie had gepredikt? En als zij het niet hadden goedgekeurd, zou hij dan tot de slotsom moeten komen: ‘Nou, dan heb ik blijkbaar het verkeerde gepredikt. Dan heb ik tevergeefs gelopen.’

Ik denk het niet. Paulus is hier heel stellig over. Hij had het niet van hen gekregen. Hij was niet van hen afhankelijk. Zijn overleg met hen was niet bedoeld om zijn vermoeden weg te nemen dat hij misschien een vals Evangelie predikte, of om zijn nieuwsgierigheid te bevredigen over de vraag of het Evangelie dat hij predikte juist was. Maar hij wist niet zeker of zij zouden weten dat het juist was. Hij wist dat het juist was, maar hij wist niet zeker of zij het zouden goedkeuren. En als ze dat niet deden, zou dat ernstige problemen veroorzaken. Want als zij daarover niet dezelfde openbaringen hadden ontvangen als hij, dan waren zij degenen die de leiding hadden. Dit zou een scheuring veroorzaken. Dit zou een enorme verdeeldheid in de gemeente veroorzaken tussen het Joodse en het heidense deel: de heidenen onder leiding van Paulus en de Joden onder leiding van Petrus.

Hij beseft dat het lichaam van Christus ernstig verscheurd zou worden als de andere apostelen niet onderschreven wat hij predikte. Ik denk niet dat het hem ervan zou hebben weerhouden het te prediken, maar hij vroeg zich af of hij problemen met deze mannen zou krijgen. Dus ging hij onder vier ogen naar hen toe en legde hun precies uit hoe hij het predikt.

20

Titus hoeft niet besneden te worden

Hij zegt:

Maar zelfs Titus, die bij me was en een Griek was, werd niet gedwongen zich te laten besnijden.

Hij zegt dus niet dat er een officiële verklaring werd afgelegd, zoals bij de vergadering in Jeruzalem, dat geen enkele heiden besneden hoefde te worden. Hij zegt alleen: 'Ik had een bekeerling uit de heidenen bij me. Hij was onbesneden, en niemand eiste dat hij zich liet besnijden.' Dit bezoek leverde dus geen besluit op zoals de vergadering in Jeruzalem dat deed, dat alle heidenen vrijstelde. Maar het leverde wel een precedent op. Uit het bezoek kwam geen besluit voort, maar een precedent. Hier was een bekeerling uit de heidenen. De apostelen wisten dat hij een heiden was, wisten dat hij onbesneden was, en ze zeiden nooit iets over de noodzaak dat hij zich liet besnijden. Dus ik neem aan dat ze het niet afkeurden. Ze moeten dit Evangelie hebben goedgekeurd.

Hij zegt:

Maar dit gebeurde.

In vers 4 staan de woorden 'this occurred' niet in het Grieks. Ze staan hier in de Engelse vertaling cursief. Veel mensen zouden andere woorden aanvullen. Sommigen zouden zeggen: 'Dit kwam ter sprake': de vraag of Titus al dan niet besneden moest worden. Deze kwestie werd alleen aan de orde gesteld vanwege enkele valse broeders die heimelijk waren binnengebracht. Dat wil zeggen, uiteindelijk werd van Titus niet geëist dat hij zich liet besnijden. Maar de kwestie kwam wel ter sprake, en die kwam alleen ter sprake omdat bepaalde valse broeders er een kwestie van maakten, een twistpunt.

21

Valse broeders bedreigen de vrijheid

Er waren bij deze bijeenkomst blijkbaar enkelen uit de gemeente in Jeruzalem van wie Paulus zegt dat ze valse broeders waren. Hij kan hier natuurlijk niet op een van de apostelen doelen. Geen van hen was een valse broeder. Zelfs als hij met een van hen een meningsverschil had gehad, kon hij hen geen valse broeders noemen. Er moeten dus anderen zijn geweest, adviseurs van de apostelen, anderen naar wie de apostelen

luisterden, die Paulus niet eens als echte christenen beschouwde. Hij vond dat hun begrip van het Evangelie tekortschoot. Ze stonden nog onder de wet. Ze waren van de genade vervallen. Ze hoorden er niet bij. Maar ze werden als broeders beschouwd. Naar het oordeel van Paulus waren het namaakchristenen. Maar blijkbaar herkenden de apostelen in Jeruzalem hen niet als zodanig, en bevonden ze zich onder hen als medestanders en broeders.

Deze valse broeders brachten de kwestie ter sprake en zeiden: ‘Die heidenen van je, die moet je besnijden. Als je dat niet doet, ondermijnt je de wet van Mozes, ondermijnt je de besnijdenis’, enzovoort. Maar Paulus zegt dat deze mensen heimelijk waren binnengebracht.

Ze waren binnengeslopen om onze vrijheid in Christus Jezus te bespioneren, om ons tot slaven te maken.

GALATEN 2:4

Nu zegt hij dat deze mensen niet werkelijk het Koninkrijk van God op het oog hadden. Ze waren jaloers op de vrijheid van deze heidenen. Ze waren jaloers omdat deze heidenen zich niet aan de strikte voorschriften van de wet hoefden te houden. En ze hoopten de heidenen onder dezelfde slavernij te brengen als waaronder de Joden leefden. Hoewel de Joden daar ook niet onder hoefden te leven als ze christenen waren, deden ze dat wel. Hij zegt dat ze onze vrijheid kwamen bespioneren om ons in dezelfde slavernij te brengen als waarin zij zaten.

Hij zei in vers 5:

‘Voor hen’ — dat wil zeggen, voor deze valse broeders — ‘zijn wij ook geen moment in onderdanigheid opzijgegaan.’

Zelfs geen ogenblik. We lieten hun bezwaren niet onbeantwoord. We hielden stand en verzetten ons tegen hen, ‘opdat de waarheid van het Evangelie bij u zou blijven’.

Dat wil zeggen, zodat de heidenen niet een of andere gewijzigde vorm van het Evangelie zouden krijgen, een verdraaiing van het Evangelie, zoals hij het in hoofdstuk 1, vers 7 noemde. Hij wilde dat het Evangelie waar en onveranderd zou

blijven. En dat zou niet zo zijn geweest als deze valse broeders hun zin hadden gekregen met hun eis dat Titus besneden moest worden. Dat zou een precedent hebben geschapen dat vervolgens kon worden aangevoerd om het van alle heidenen te eisen.

Dus Paulus zei dat er in feite een tegenovergesteld precedent was geschapen. Omdat wij ons tegen deze valse broeders verzetten, stemden de apostelen met ons in. De apostelen stonden aan onze kant en achter het Evangelie dat wij predikten, in plaats van achter dat van deze valse broeders die zich tegen ons verzetten.

22

Het aanzien van de andere apostelen

Vers 6:

Maar wat betreft degenen die belangrijk leken te zijn.

Nu lijkt Paulus een beetje minachting voor de andere apostelen te tonen. Misschien krijgen we een verkeerde indruk, maar zo klinkt het wel.

Maar wat betreft hen die geacht werden iets te zijn — wat zij voorheen waren, maakt voor mij geen verschil; God ziet de persoon van de mens niet aan — zij dus die in aanzien waren, hebben mij verder niets opgelegd.

GALATEN 2:6

Daarmee bedoelt hij Petrus, Jakobus en Johannes, zoals hij in vers 9 aangeeft.

‘Wat zij ook waren, maakt voor mij geen verschil; God trekt niemand voor.’ Het gaat hier om voortrekkerij.

‘Zij die in aanzien waren, hebben niets aan mijn boodschap toegevoegd.’

Waarom maakt Paulus nu die opmerking tussendoor? ‘Het kan me niet schelen wie ze zijn. God trekt niemand voor.’ Daar bestaan twee opvattingen over. Aan de ene kant zou de schijnbaar voor de hand liggende betekenis zijn dat Paulus zei: ‘Nu keurden ze

mij goed, maar het zou me niet kunnen schelen als ze dat niet deden. Het kan me niet schelen wie ze zijn. Het zijn mensen. Het zijn maar mensen. Ze mogen dan indrukwekkend zijn en iedereen mag dan voor hen buigen enzovoort, maar als ze het Evangelie verkeerd begrepen, zou het me niet kunnen schelen wie ze waren. Ik zou nog steeds het Evangelie prediken dat Jezus mij heeft geleerd.'

Gelukkig hoefde hij die beslissing niet te nemen. Ze waren het wel met hem eens, maar in wezen zegt hij: 'Ik wil dat jullie weten dat ik me aan hen heb onderworpen, maar niet omdat ik in een of andere zin aan hen ondergeschikt was. Het is niet alsof ik op een of andere manier van hun goedkeuring afhankelijk was. Het kan me niet schelen wie ze zijn. Het zijn gewoon mensen zoals iedereen. Ik ook. Het gaat erom God te gehoorzamen, niet mensen te gehoorzamen.' Dat is wat hij zei. Dat is één opvatting.

Sommigen denken dat hij iets heel anders zegt. Wanneer hij zegt:

'Het kan me niet schelen wat ze waren. Wat ze ook waren, het maakt geen verschil.' Dan denken sommige mensen dat hij terugverwijst naar wat ze waren voordat ze tot behoud kwamen. Dit waren vissers, terwijl hij een Farizeeër en een rabbi was. Met andere woorden, hij doet juist de tegenovergestelde soort uitspraak: 'Ik had respect voor deze mannen. Het kan me niet schelen wat ze vroeger waren of wat ik vroeger was. Het doet er niet toe. God trekt niemand voor. Zeker, ik was een rabbi. Ik was bedreven in de wet. Ik wist veel meer van deze dingen dan zij. Zij waren maar ongeschoolde vissers. Maar dat neem ik hun niet kwalijk. Wat ze vroeger ook waren, dat doet er niet toe. God zal mij niet voortrekken omdat ik een rabbi was en hen achterstellen omdat ze vissers waren.'

Sommigen denken dat hij dat zegt. Dat geeft de tegenovergestelde indruk. Ofwel hij zegt: 'Het kan me niet schelen wie ze nu zijn. Het zijn maar mensen, en ik gehoorzaam God, niet de mens', en zo klinkt het alsof hij dat zegt. Of anders zegt hij: 'Ik wilde deze mannen eren. Zeker, ze waren maar een stel bekeerde vissers, maar dat is prima. Wat ze destijds ook waren, doet er niet toe. Nu zijn ze wel iets. Het zijn apostelen van Christus, en daarom wilde ik mij naar hen schikken. Je zou kunnen stellen dat ik een grotere Jood was dan zij voordat we christenen waren, maar dat was vroeger. Dat was toen. Dit is nu. Nu zijn zij ook christenen. God trekt mij niet voor omdat ik een rabbi was, terwijl Hij hen niet voortrekt.'

Dat zijn twee manieren om ernaar te kijken. Ik weet eerlijk gezegd niet welke de juiste is, maar ik denk dat ik naar de eerste opvatting neig, omdat dat de eerste indruk was die ik kreeg toen ik het las toen ik jonger was.

Zou hij het over de tegenstanders hebben gehad, de Farizeeën en de valse broeders? Ik denk dat dat mogelijk is als die valse broeders leiders in de gemeente waren, want hij heeft het over degenen die iets schijnen te zijn. Misschien bedoelt hij alleen degenen die christen schijnen te zijn, maar ik krijg de indruk dat hij het heeft over mensen die iets belangrijks schijnen te zijn. Want later spreekt hij in vers 9 over Jakobus en Petrus en Johannes als degenen die steunpilaren schijnen te zijn.

Ik heb degenen die iets schijnen te zijn altijd opgevat als dezelfde mensen die steunpilaren schijnen te zijn, en dat zijn die drie voornaamste apostelen. Volgens mij zouden de meesten het trouwens zo opvatten. Maar dat brengt een interessant punt naar voren. Misschien zijn degenen die iets schijnen te zijn niet dezelfde mensen als degenen die steunpilaren schijnen te zijn. Misschien zijn degenen die iets schijnen te zijn de valse broeders. Misschien maken ze op iemand indruk, maar niet op mij. Op mij maken ze geen indruk. Misschien zou dat nog een goede andere uitleg zijn.

Iets in zijn woordkeus en in het verloop van zijn betoog geeft mij de indruk dat hij degenen die steunpilaren schijnen te zijn gelijkstelt aan degenen die iets schijnen te zijn. Al geef ik toe dat het mogelijk is dat hij bedoelt wat er werd voorgesteld, en dat is geen slecht voorstel.

Maar aan het einde van vers 6 zegt hij:

Degenen die belangrijk leken te zijn, hadden niets toe te voegen aan wat ik verkondigde.

Dat moet hij zeggen om die kritiek te weerleggen dat hij alles wat hij heeft gewoon van iemand anders heeft gekregen. Nee, ze hebben niets toegevoegd. Ik heb er vast met hen over gesproken. Ik vertelde hun wat ik predikte. Ik vroeg hun niet wat ik zou moeten prediken. Ik vertelde hun wat ik predikte, en ze voegden er niets aan toe. Ze zeiden niet: 'Goed, maar voeg dit er ook nog aan toe', of: 'Voeg dat eraan toe.' Ze keurden het goed. Ze onderschreven wat ik zei, en dat deden ze zelfs zonder enige wijzigingen of enig voorbehoud. Ze voegden er niets aan toe.

23

Eén Evangelie voor Joden en heidenen

Vers 7:

‘Maar integendeel, toen ze zagen dat mij het evangelie voor de onbesnedenen was toevertrouwd, net zoals dat voor de besnedenen aan Petrus ...’ Hier staat een lange tussenzin die de zin onderbreekt, en dan moet hij in vers 9 de zin opnieuw beginnen, omdat hij die in vers 8 zo sterk heeft onderbroken. Maar wat hij in vers 7 te kennen geeft, is dat hij inderdaad een bijzonder apostelschap voor de heidenen had en dat de andere apostelen een bijzondere roeping hadden, met het Joodse volk als het terrein van die roeping.

Natuurlijk had Jezus de twaalf gezegd dat ze naar alle volken moesten gaan en alle volken tot discipelen moesten maken en het Evangelie aan ieder schepsel moesten prediken. Dat was lang hiervoor. Hoe konden de twaalf apostelen, die Jezus dat hadden horen zeggen, er dan van uitgaan dat hun bediening hoofdzakelijk op de besnedenen gericht was?

Dat weet ik niet zeker. We hebben niet al hun gesprekken en al hun overwegingen enzovoort op schrift, dus we weten niet precies hoe ze redeneerden. Maar ze kunnen heel goed hebben geredeneerd dat Jezus tegen hen had gezegd, in Mattheüs 19:

‘Jullie twaalf.’

Hij zei:

En Jezus zei tegen hen: Voorwaar, Ik zeg u dat u die Mij gevolgd bent, in de wedergeboorte, als de Zoon des mensen zal zitten op de troon van Zijn heerlijkheid, ook zult zitten op twaalf tronen en de twaalf stammen van Israël zult oordelen.

MATTHEÛS 19:28

Daarmee wees Jezus in wezen de Israëlieten aan als het bijzondere terrein waarop zij gezag zouden hebben en werkzaam zouden zijn.

Dus ook al zei Jezus:

En Hij zei tegen hen: Ga heen in heel de wereld, predik het Evangelie aan alle schepselen.

MARKUS 16:15

Er waren overal ter wereld Joden. Petrus en de anderen zagen zichzelf als degenen die leidinggaven aan de zending onder de Joden, waar die Joden zich ook bevonden, in welk deel van de wereld dan ook. En Petrus reisde inderdaad door Samaria en andere plaatsen, en blijkbaar zelfs naar Rome, met precies dat doel. Maar Paulus ging niet alleen naar de Joden, naar de besnedenen, maar naar de onbesnedenen. Waren er dan twee Evangelieën, één voor de besnedenen en één voor de onbesnedenen?

Waarschijnlijk niet. Ik zou wel durven zeggen van niet, aangezien Paulus zei:

Zoals wij al eerder gezegd hebben, zo zeg ik ook nu weer: Als iemand u een evangelie verkondigt anders dan wat u ontvangen hebt, die zij vervloekt.

GALATEN 1:9

Maar onder de Joden hoefden de apostelen die hen dienden niet op de kwestie van de besnijdenis in te gaan. Ze waren al besneden. Ze hoefden het niet te eisen en hun ook niet te zeggen dat ze het niet moesten doen. De Joden werden besneden als ze acht dagen oud waren. Tegen de tijd dat ze het Evangelie hoorden, hoefde de vraag 'Moet ik me laten besnijden of niet?' dus niet eens besproken te worden. Er was dus een erkende verdeling van werkzaamheden tussen Paulus en de andere apostelen: hij ging naar de onbesnedenen en zij naar de besnedenen.

In de tussenzin zegt hij, in vers 8:

(Want Hij Die door Petrus werkte met het oog op het apostelschap onder de besnedenen, werkte ook door mij met het oog op de heidenen.)

GALATEN 2:8

Dat is God, Jezus, Die in Petrus werkte.

Dat verwijst naar al die wonderen die in Jeruzalem door Petrus werden gedaan in de eerste hoofdstukken van Handelingen. Er werden geweldige dingen door Petrus gedaan. Dezelfde God deed hetzelfde soort dingen met mij onder de heidenen, zegt hij.

Dus dezelfde zalving die duidelijk op Petrus rustte in zijn bediening onder de Joden, rustte even duidelijk op Paulus in zijn bediening onder de heidenen. Alle soorten wonderen die Petrus deed, deed Paulus ook, alleen op een ander werkterrein.

24

Erkenning en samenwerking tussen apostelen

In vers 9 pakt hij de zin weer op die hij in vers 7 was begonnen, maar die hij onderbrak, waarbij hij de draad van zijn betoog kwijtraakte. Hij gaat terug en begint de zin opnieuw.

En toen Jakobus, Kefas en Johannes, die geacht werden steunpilaren te zijn, de mij gegeven genade erkenden, gaven zij mij en Barnabas de rechter hand van gemeenschap, opdat wíj naar de heidenen en zíj naar de besnedenen zouden gaan.

GALATEN 2:9

Dat loopt parallel aan vers 7:

Maar integendeel, zij zagen dat aan mij het Evangelie onder de onbesnedenen toevertrouwd was, zoals aan Petrus dat onder de besnedenen.

GALATEN 2:7

Nu herkenden ze de genade toen ze dit zagen.

Bij de rechterhand van gemeenschap zouden wij aan een handdruk denken. Mannen schudden elkaar gewoonlijk de rechterhand om een overeenkomst te sluiten of hun samenwerking tot uitdrukking te brengen. Het moderne gebruik om elkaar de hand te schudden bestond toen misschien nog niet. Misschien was er een ander gebaar, maar blijkbaar werden daarbij de rechterhanden gebruikt. Misschien pakten ze elkaar bij de elleboog of zoiets. Volgens mij deden de Romeinen zoiets, of niet? In Ben-Hur deden ze dat volgens mij in elk geval. Ben-Hur is historisch betrouwbaar, toch? Hebben ze geen onderzoek gedaan voordat ze die film maakten? Volgens mij moet dat wel. Die wagenwielen zagen er behoorlijk authentiek uit.

Herinner je je hoe de mannen in Ben-Hur elkaar bij de elleboog pakken wanneer ze elkaar ontmoeten? Misschien deden de Romeinen dat. Misschien is dat de antieke tegenhanger van handen schudden. Ik weet het niet. Maar wat het ook was, er was een gebaar met de rechterhand waarmee samenwerking tot uitdrukking werd gebracht. Dat zou in principe sterk overeenkomen met een handdruk tegenwoordig. Misschien was het zelfs een handdruk. Ik weet het niet zeker. Maar hij zei:

Die mannen gaven mij en Barnabas de rechterhand van gemeenschap, opdat wij naar de heidenen en zij naar de besnedenen zouden gaan.

GALATEN 2:9

Wat Paulus hier dus zegt, is dat er op dat moment weliswaar geen officieel besluit werd genomen, omdat dit nog niet het concilie van Jeruzalem was, maar dat er een besloten bijeenkomst was met Paulus, Barnabas en Titus aan de ene kant, en Petrus, Jakobus en Johannes aan de andere kant. En er was geen onenigheid. Er was wel enige onenigheid tussen Paulus en de valse broeders, maar tussen hemzelf en de andere apostelen was er volledige instemming. Ze vertelden hem niet wat hij moest prediken. Ze voegden niets aan zijn boodschap toe, maar ze betuigden hem hun steun. Ze beschouwden hem als een partner. Ze erkenden hem daadwerkelijk als iemand die onder de gemeenten uit de heidenen een vergelijkbaar gezag had als Petrus onder de Joodse gemeenten.

Hier erkennen Petrus en zijn metgezellen dus het apostelschap van Paulus, maar met een heel duidelijke verdeling van werkterreinen. De ene groep gaat naar de Joden, de andere naar de heidenen. Of Jezus het werkelijk zo bedoeld had, dus of Jezus werkelijk wilde dat Petrus en de anderen alleen naar de Joden gingen, kunnen we niet zeggen. Gezien wat Jezus tegen hen zei toen Hij hun de grote zendingsopdracht gaf, zou het ons denk ik kunnen verbazen dat Hij werkelijk bedoelde dat ze alleen naar de besnedenen moesten gaan. En misschien zijn ze het later zelf ook anders gaan begrijpen.

De Bijbel verklaart niet dat de apostelen onfeilbaar waren in al hun beslissingen. Petrus maakte veel fouten. Het volgende verhaal in Galaten hoofdstuk 2, de rest van dat hoofdstuk, geeft zelfs een voorbeeld van een fout die Petrus maakte. Deze mannen zijn niet onfeilbaar. Maar aanvankelijk vatten ze hun opdracht in elk geval zo op: we zouden één groep hebben die naar de heidenen ging, en één groep die naar de Joden ging. Paulus predikte beslist ook in synagogen tot Joden, en Petrus predikte in het huis van Cornelius, een heiden. Blijkbaar lag het dus niet onwrikbaar vast dat ze de grenzen tussen de bevolkingsgroepen niet mochten overschrijden.

25

De armen in Jeruzalem blijven steunen

Vers 10:

Ze vroegen alleen of we aan de armen wilden blijven denken.

Met andere woorden, ze voegden niets aan ons Evangelie toe. De enige aanbeveling die ze ook maar deden, was dat ze er zeker van wilden zijn dat we de armen niet vergaten. En met ‘de armen’ worden de armen in Jeruzalem bedoeld. Het woord ‘armen’ werd in de vroege gemeente specifiek gebruikt voor de armen in Judea, de gemeenten in Judea. Dat betekende het hier. Petrus, Jakobus en Johannes zeiden: ‘Jullie werken nu onder de heidenen, en daarin steunen we jullie, maar vergeet ons hier niet. We hebben hier behoeften. De gemeente in Jeruzalem heeft behoeften. Vergeet de armen hier niet.’

Paulus zei: ‘Maak je daar geen zorgen over. Ik wil de armen graag helpen. Ik wil de gemeente in Jeruzalem graag helpen.’ Paulus had dat zelfs bij datzelfde bezoek laten zien, want hij had zojuist een gift uit Antiochië voor hen meegebracht. Juist bij die gelegenheid had hij laten zien dat dit hem ter harte ging. Petrus en de anderen zeiden: ‘Vergeet ons alsjeblieft niet.’

Dat heeft Paulus nooit gedaan. Tijdens zijn verdere activiteiten in het boek Handelingen, vooral op zijn derde zendingsreis, en volgens mij ook op zijn tweede, reisde hij rond om geld in te zamelen bij zijn eigen bekeerlingen, zijn eigen gemeenten uit de heidenen. Niet voor zichzelf, maar om het als gift naar de gemeente in Jeruzalem te brengen. Paulus probeerde voortdurend een vreedzame verhouding in stand te houden tussen hemzelf en die andere groep, de Joodse christenen die hem niet vertrouwden. Die verhouding was gespannen en kon gemakkelijk tot een uitbarsting leiden. Een van de manieren waarop Paulus een vredestichter probeerde te zijn, was door voortdurend zijn steun aan de Joodse gemeente te tonen. Dat deed hij door geld van de gemeenten uit de heidenen naar de Joodse christenen te brengen. Dat deed hij graag, en hij noemt het hier.

Dat verzoek om aan de armen te denken was de enige concessie die de apostelen ooit van hem verlangden, de enige opdracht of aanbeveling die ze hem gaven. Door dit verhaal te vertellen zegt Paulus: ‘Luister, ik zag de apostelen zo zelden: even na drie jaar, en daarna wat intensiever na nog eens veertien jaar. Maar tijdens dat bezoek veranderden ze niets, net als bij het eerste. Ik kreeg niets van hen behalve hun steun, en dat is eigenlijk alles wat er gebeurde.’

26

Wanneer Petrus Antiochië bezocht

Vers 11 tot het einde van het hoofdstuk is een ander verhaal, dat zich in een andere periode afspeelt. We weten niet wanneer het gebeurde. Het gaat over een bezoek van Petrus aan Antiochië. Dat was de gemeente van Paulus en Barnabas. Dit moet vóór het concilie van Jeruzalem zijn geweest, want deze brief is vóór het concilie van Jeruzalem

geschreven, en dus waarschijnlijk in dat eerste jaar. Als we de chronologie goed hebben, als ik me niet vergis in het tijdstip waarop dit geschreven is, zie ik geen andere mogelijkheden om alles met elkaar te laten kloppen dan wat ik hier voorstel.

Bedenk dat er in Handelingen 11 staat dat ze daar een jaar bleven, nadat Barnabas Paulus naar Antiochië had gebracht. Daarna brachten ze het bezoek om hulp bij de hongersnood te bieden. Het volgende wat we lezen, in hoofdstuk 13, is dat Paulus en Barnabas op hun eerste zendingsreis worden uitgezonden. Ze komen daarvan terug, en ergens in die periode ontstaat er een conflict. Daarom gaan ze naar Jeruzalem en houden ze het concilie van Jeruzalem.

Het concilie van Jeruzalem had nog niet plaatsgevonden, dus dit bezoek van Petrus aan Antiochië moet ergens daarvoor zijn geweest. Het kan niet tijdens de eerste zendingsreis van Paulus en Barnabas zijn geweest, want dan zou Paulus niet in Antiochië zijn geweest voor deze confrontatie waarover we gaan lezen.

Laat ik je één mogelijkheid geven. Het kan gebeurd zijn in die korte periode nadat Paulus en Barnabas van hun zendingsreis waren teruggekeerd en voordat ze naar het concilie van Jeruzalem waren gegaan. Maar ik geloof om twee redenen niet dat het in die periode kan zijn geweest. Ten eerste was dat de tijd waarin hij deze brief schreef. Ten tweede ging hij naar het concilie van Jeruzalem omdat er in Antiochië onenigheid was ontstaan. Als Petrus daar op dat moment was geweest, had hij die kunnen beslechten. Dan was er geen concilie van Jeruzalem nodig geweest.

Als Petrus toevallig in Antiochië was geweest in die korte periode waarin de onenigheid ontstond, nadat Paulus en Barnabas van hun zendingsreis waren teruggekeerd, dan had hij die kunnen beslechten. Iedereen zou in die dagen naar Petrus luisteren. Niet iedereen wilde naar Paulus luisteren, maar iedereen zou naar Petrus luisteren.

Het lijkt mij dus dat de enige overgebleven periode waarin dit gebeurd kan zijn, dat eerste jaar was waarin Paulus en Barnabas in Antiochië waren. Barnabas was naar Tarsus gegaan, had Paulus opgehaald en hem mee teruggebracht, en ze bleven een jaar in Antiochië. Het bezoek om hulp bij de hongersnood te bieden vond in die periode

plaats. Maar het lijkt erop dat het bezoek van Petrus na dat bezoek voor de hulp bij de hongersnood was, omdat hij het hier daarna vertelt, maar vóór de eerste zendingsreis. Dat kan vermoedelijk maar een kwestie van maanden zijn geweest.

27

Lezing van Paulus' confrontatie met Petrus

Over dit bezoek van Petrus aan Antiochië lezen we niets in het boek Handelingen. We hebben alleen deze vermelding ervan in Galaten, nergens anders. Laten we het dus

lezen en zien wat daar gebeurde. Vers 11 tot en met 21:

Maar toen Petrus naar Antiochië gekomen was, ging ik openlijk tegen hem in, omdat hij te veroordelen was. Want voordat er enkelen uit de kring van Jakobus gekomen waren, at hij samen met de heidenen; maar toen zij kwamen, trok hij zich terug en zonderde zich af uit vrees voor hen die van de besnijdenis waren. En ook de andere Joden huichelden met hem mee, zodat zelfs Barnabas zich door hun huichelarij liet meeslepen. Maar toen ik zag dat zij niet juist wandelden, overeenkomstig de waarheid van het Evangelie, zei ik tegen Petrus in het bijzijn van allen: Als u die een Jood bent, naar heidens gebruik leeft en niet naar Joods gebruik, waarom dwingt u dan de heidenen op de Joodse manier te leven? Wij, die van nature Joden zijn, en geen zondaars uit de heidenen, weten dat een mens niet gerechtvaardigd wordt uit werken van de wet, maar door het geloof in Jezus Christus. En ook wij zijn in Christus Jezus gaan geloven, opdat wij gerechtvaardigd zouden worden uit het geloof van Christus en niet uit werken van de wet. Immers, uit werken van de wet wordt geen vlees gerechtvaardigd. Maar als wij, die in Christus verlangen gerechtvaardigd te worden, ook zelf zondaars blijken te zijn, is Christus dan een dienaar van de zonde? Volstrekt niet! Want als ik dat wat ik afgebroken heb, weer opbouw, dan bewijs ik daarmee dat ik zelf een overtreder ben. Want ik ben door de wet voor de wet gestorven, opdat ik voor God zou leven. Ik ben met Christus gekruisigd; en niet meer ik leef, maar Christus leeft in mij; en voor zover ik nu in het vlees leef, leef ik door het geloof in de Zoon van God, Die mij heeft liefgehad en Zichzelf voor mij heeft overgegeven. Ik doe de genade van God niet teniet; want als

er gerechtigheid door de wet zou zijn, dan was Christus tevergeefs gestorven.

GALATEN 2:11-21

28

Petrus verbreekt de tafelgemeenschap

Toen hij Petrus eerder had ontmoet, had Petrus hem niets verweten, niets aan hem veranderd, hem niet bekritiseerd, maar hem alleen zijn instemming gegeven. Maar dat betekent niet dat Paulus zich op de een of andere manier door Petrus laat gebruiken, of iemand is die altijd maar voor Petrus kruipt. Verre van dat. Als Petrus over de schreef gaat, zal Paulus ook hem terechtwijzen. Er staat:

Ik sprak hem er recht in zijn gezicht op aan, omdat hij verkeerd zat. Want voordat er een paar mannen van Jakobus kwamen, at hij met de heidenen, en dat is prima. Dat deed Paulus ook. Maar toen kwamen er mannen die door Jakobus vanuit de gemeente in Jeruzalem waren uitgezonden. Het is interessant dat Jakobus zo belangrijk was dat iedereen die uit de gemeente in Jeruzalem kwam, door Jakobus was gestuurd.

Wat is het verschil tussen wat Petrus hier deed en wat Paulus zelf zei dat hij deed? Onder de Joden houdt hij zich aan de wet. Onder de heidenen houdt hij zich niet aan de wet. Hij wil niemand aanstoot geven, zodat hij iedereen kan bereiken. Is dat niet in wezen wat Petrus deed? Wanneer hij bij heidenen was, at hij met de heidenen, en dat was prima. Maar toen de Joden kwamen, wilde hij hun geen aanstoot geven. Daarom trok hij zich terug en had hij geen tafelgemeenschap met de heidenen, omdat de Joden dat niet zouden goedkeuren.

Het klinkt heel erg alsof hij de gedragslijn van Paulus volgde, maar dat was niet zo. Het was anders, en er stond veel meer op het spel. Paulus zou zijn gedrag niet veranderen als daarmee ook de implicaties voor het Evangelie zouden veranderen. Wat Petrus deed, was in wezen mensen behagen, precies datgene waarvan sommigen Paulus beschuldigden. Tegenover de heidenen deed hij alsof het er niet toe deed dat ze

onbesneden waren. Maar toen de Joden kwamen, voor wie het er wel toe deed, deed hij alsof het er wel toe deed. Hij trok zich terug uit de tafelgemeenschap met de heidenen en at alleen met de Joden.

Daarmee deed hij een publieke uitspraak, op een moment dat er juist over deze kwestie een enorme controverse heerste. Als er geen controverse was geweest, hadden zijn daden misschien niet zo veel beroering gewekt. Maar dit gebeurde precies op het moment dat nog niet officieel was besloten of deze heidenen in hun onbesneden staat aanvaardbaar waren voor God. Er waren nog steeds veel christenen in Jeruzalem die vonden dat de heidenen door hun bekering misschien gedeeltelijk behouden waren, maar dat ze ook besneden moesten worden om echt behouden te zijn. Veel Joodse christenen wilden nog steeds niet aan dezelfde tafel eten met een onbesneden christen uit de heidenen, omdat daar nog steeds onenigheid over bestond. Is deze man nu echt behouden of niet? Is hij een Jood? Is hij een heiden? Is hij een christen? Wat is hij?

29

Angst voor kritiek leidt tot huichelarij

Petrus had er persoonlijk geen moeite mee toen hij daarheen kwam. Hij was tenslotte al in het huis van Cornelius geweest. Hij had dat visioen van het laken met al die onreine dieren al gehad. Petrus had dat allemaal al eerder meegemaakt, in Handelingen hoofdstuk 10. Bedenk dat we het begin van Galaten 2 gelijkstellen aan wat er in Handelingen 11 gebeurde. Maar de gebeurtenis met Cornelius vond plaats in Handelingen 10. Petrus stond dus al meer open voor de heidenen, enzovoort. Toen hij daar als enige uit Jeruzalem was, had hij er geen moeite mee om de heidenen als volwaardige broeders te behandelen en met hen aan tafel te eten. Hij wist dat ze niet besneden waren, maar dat maakte voor hem niet uit.

Maar er kwam een groep christelijke Joden uit Jeruzalem voor wie het wel uitmaakte. Zij waren er niet van overtuigd dat dit in orde was, en Petrus was bang voor hen. Het is vreemd dat hij, de leider van de gemeente, bang voor hen was, maar ze kwamen bij Jakobus vandaan. Tegen die tijd was Jakobus Petrus blijkbaar aan het overvleugelen als gezagsdrager in de gemeente in Jeruzalem. Petrus voelde zich enigszins geïntimideerd door deze mensen. Hij wilde niet dat Jakobus en andere Joodse

christenen dachten dat hij iemand was die compromissen sloot. Hij deed gewoon het verkeerde. Hij deed alsof het wel uitmaakte en zonderde zich af van de heidenen, om hun geen aanstoot te geven.

Dit was niet alleen een verlangen om aanstoot te vermijden. Het was een verlangen om kritiek te vermijden. Dat is het verschil. Het is één ding om je op een bepaalde manier te gedragen om anderen geen aanstoot te geven. Het is iets anders om je op een bepaalde manier te gedragen om te voorkomen dat mensen je bekritisieren, omdat je bang bent voor je reputatie of wat dan ook.

Dit was bijzonder kwalijk, gezien het feit dat juist de opname van de heidenen zonder besnijdenis onderwerp van gesprek en discussie was. Met zijn optreden koos Petrus stilzwijgend de verkeerde kant in die controverse. Zijn daden gaven impliciet aan: 'Ja, deze heidenen moeten besneden worden. Ik eet niet met hen, omdat ze dat niet zijn.' Dat was in strijd met het Evangelie, zelfs zoals Petrus het begreep, maar in wezen deed hij wel die uitspraak.

Omdat Petrus een grote naam was, trokken alle Joden die bij hem waren zich ook terug. Het moet een heel tafereel zijn geweest. Dagen- of wekenlang gaan Joden en christenen uit de heidenen in de gemeente in Antiochië met elkaar om en hebben ze een geweldige tijd in de onderlinge gemeenschap. Plotseling komt er een afvaardiging van Jakobus. Alle Joodse christenen zeggen: 'Wij gaan hier eten.' En de heidenen eten daar. De heidenen zitten erbij en zeggen: 'Nou, wat willen ze daarmee zeggen? Willen ze zeggen dat wij nu niet in orde zijn? Willen ze eigenlijk zeggen dat we toch besneden moeten worden?' Zo zag het eruit.

Hij zei dat zelfs Barnabas hierin werd meegesleept. Barnabas was in het vorige verhaal samen met Paulus een van de voorvechters van de waarheid van het Evangelie. Nu werd zelfs Barnabas meegesleept in hun huichelarij.

30

Openbare terechtwijzing en geloof in Christus

Vers 14:

‘Maar toen ik zag dat hun gedrag niet strookte met de waarheid van het evangelie, zei ik tegen Petrus waar iedereen bij was ...’ Trouwens, als iemand ten overstaan van iedereen zondigt, moet hij ook ten overstaan van iedereen terechtgewezen worden. Er bestaat zoiets als publieke verantwoording voor publieke figuren. Als iemand in het geheim zondigt, ga je onder vier ogen naar hem toe. Maar Petrus deed dit in het openbaar. Hij was een publieke figuur, en iedereen moest horen wat Paulus tegen Petrus te zeggen had om de zaak recht te zetten. Hij zei:

Als jij als Jood leeft zoals de niet-Joden en niet zoals de Joden, waarom dwing je niet-Joden dan om als Joden te leven?

Dat is een goede vraag. Je bent een Jood en je leeft niet als een Jood. Waarom zou je de heidenen dan dwingen om als Joden te leven? Wat hij zegt, is: ‘Petrus, je weet wel beter. Je weet dat je de wet niet hoeft te houden, en toch wek je door je optreden de indruk dat de heidenen dat wel moeten.’

Wij, die van nature Joden zijn, en geen zondaars uit de heidenen,

GALATEN 2:15

vervolgt Paulus, terwijl hij tegen Petrus spreekt,

weten dat een mens niet gerechtvaardigd wordt uit werken van de wet, maar door het geloof in Jezus Christus. En ook wij zijn in Christus Jezus gaan geloven, opdat wij gerechtvaardigd zouden worden uit het geloof van Christus en niet uit werken van de wet. Immers, uit werken van de wet wordt geen vlees gerechtvaardigd. Maar als wij, die in Christus verlangen gerechtvaardigd te worden, ook zelf zondaars blijken te zijn, is Christus dan een dienaar van de zonde? Volstrekt niet! Want als ik dat wat ik afgebroken heb, weer opbouw, dan bewijs ik daarmee dat ik zelf een overtreder ben. Want ik ben door de wet voor de wet gestorven, opdat ik voor God zou leven. Ik ben met Christus gekruisigd; en niet meer ik leef, maar Christus leeft in mij; en voor zover ik nu in het vlees leef, leef ik door het geloof in de Zoon van God, Die mij heeft liefgehad en Zichzelf voor mij heeft overgegeven. Ik doe de genade van God niet teniet; want als er gerechtigheid door de wet zou zijn, dan was Christus tevergeefs gestorven.

GALATEN 2:16-21

Hier staan veel goede punten in. Hij wijst er allereerst op dat Petrus niet alleen niet handelt overeenkomstig het Evangelie, maar ook niet handelt overeenkomstig zijn eigen gedrag op andere momenten. Gewoonlijk dwing je jezelf niet om naar Joodse maatstaven te leven. Maar nu zullen je daden steun geven aan degenen die de heidenen willen dwingen om naar Joodse maatstaven te leven.

Hij zegt: 'Jij en ik zijn van nature Joden. Deze heidenen zijn dat niet, maar wij wel. En zelfs wij, die dat wel zijn, hebben ingezien dat de wet niemand behoudt. Daarom vertrouwen we niet langer op de wet en vertrouwen we nu op Christus.' Hij zegt in vers 16:

‘Zodat we door geloof in Christus door God worden goedgekeurd.’ En aan het eind daarvan zegt hij:

Want niemand wordt door God goedgekeurd door te doen wat de wet voorschrijft.

De wet heeft niet de macht om te rechtvaardigen. Ze heeft alleen de macht om te veroordelen. Om te rechtvaardigen is de genade van God nodig.

31

Genade is geen vrijbrief voor zonde

In vers 17:

Maar als wij zelf zondaars blijken te zijn terwijl we proberen door Christus door God goedgekeurd te worden, helpt Christus dan de zonde in de hand?

Ik weet niet zeker waarom dit hier past. De plaatsing van de aanhalingstekens is een keuze. Er staan geen aanhalingstekens in het Griekse Nieuwe Testament. Daarom zetten de vertalers aanhalingstekens waar ze denken dat ze horen. Het is duidelijk dat men er in de New King James van uitgaat dat alles van vers 14 tot en met vers 21 binnen de aanhalingstekens valt. Dat wil zeggen dat Paulus hier al die tijd tegen Petrus spreekt.

Maar je zou de vrijheid hebben om het citaat ergens in dit gedeelte te laten eindigen, waar dat maar logisch zou zijn. Misschien zelfs aan het eind van vers 16. Dat zou een mogelijke plaats zijn om te eindigen wat Paulus tegen Petrus zei. De verzen 17 tot en met 21 zouden dan eenvoudig Paulus' commentaar aan de Galaten zijn, waarin hij zijn gedachten hierover weergeeft.

Het is mogelijk dat we het zo kunnen begrijpen, want dan zou hij zeggen: ‘Luister nu, Galaten, wij worden gerechtvaardigd door geloof, niet door de wet. Maar laat me jullie iets duidelijk maken. Als we zeggen dat we door Christus gerechtvaardigd worden, en we gaan eropuit en zondigen, is Christus dan een dienaar van de zonde?’ Dat wil zeggen: heeft Christus ons gerechtvaardigd alleen maar om ons de vrijheid te geven eropuit te gaan en te zondigen? Dan bevordert Christus de zonde. Hij zegt:

‘Absoluut niet.’ Zo is het niet.

Want als ik dat wat ik afgebroken heb, weer opbouw, dan bewijs ik daarmee dat ik zelf een overtreder ben.

GALATEN 2:18

Afhankelijk van tegen wie hij spreekt, Petrus of de Galaten, zou hij kunnen zeggen: ‘Ik heb mijn leven in zonde ooit afgewezen door christen te worden.’ Of, als hij tegen Petrus spreekt: ‘Ik heb de wet ooit afgewezen als middel tot gerechtigheid door christen te worden.’

Hoe dan ook, als ik weer opbouw wat ik heb afgebroken, bega ik een overtreding. Als Paulus tegen Petrus spreekt, bedoelt hij daarmee teruggaan naar de wet. Als hij tegen de Galaten spreekt, bedoelt hij teruggaan naar een leven in zonde terwijl hij onder Christus staat. Ik kom terug op mijn eerdere keuze. Ik geef toe dat ik het aanvankelijk bij het verkeerde eind had en maak mezelf tot een overtreder.

32

Door de wet gestorven en met Christus gekruisigd

In vers 19:

Want ik ben door de wet voor de wet gestorven, opdat ik voor God zou leven.

GALATEN 2:19

Wanneer hij zegt:

‘Door de wet ben ik voor de wet gestorven’, gaat hij daar in Romeinen 7 uitvoeriger op in. Daar zegt hij:

‘Ik nu leefde voorheen zonder wet.’

Daarmee bedoelt hij blijkbaar zijn vroege kinderjaren. Hij zegt vervolgens:

‘Maar toen het gebod kwam, is de zonde weer levend geworden. Ik echter ben gestorven.’

En toen de wet kwam, doodde het gebod mij. Het doodde mij. De wet maakte mij eenvoudig bewust van mijn schuld. En dat verwoestte mijn relatie met God, toen mijn geweten mij veroordeelde en ik geestelijk dood was. Blijkbaar was hij vóór die tijd, als baby of als kind, geestelijk levend, zoals volgens mij alle kinderen dat in hun onwetendheid zijn. Maar wanneer ze zich bewust worden van de wet, doodt de wet zelf hen. Doordat de wet hen doodt, zijn ze voor de wet gestorven. Hij zegt:

Ik ben met Christus gekruisigd.

Als ik met Christus gekruisigd ben, dan ben ik in de persoon van Christus gestorven. In Christus, toen Hij stierf, stierf ik. Hij stierf als mijn vertegenwoordiger in mijn plaats. Daarom is het alsof ik zelf gestorven ben.

Als dat zo is, is dat iets wonderlijks, want als zondaar verdiende ik het om te sterven. Ik stond onder de doodstraf. Maar gelukkig is dat gebeurd, omdat ik met Christus gestorven ben. Ik hoef de dood niet meer in de toekomst te verwachten. Het is al gebeurd. Het oordeel is voorbij. Het vond plaats in Christus. Christus onderging het oordeel als mijn vertegenwoordiger. Daarom is het alsof ik het onderging toen Hij het onderging. Het oordeel is voor mij voorbij.

33

Christus leeft in mij: behoud door genade

‘Ik ben met Christus gekruisigd; en niet meer ik leef, maar Christus leeft in mij.’

Ik leef niet voor mezelf of in mijn eigen kracht. Het is Christus Die in mij is, Die in mij leeft. Ik leef door het geloof in Hem. Leven door het geloof in Christus betekent dat ik op Hem vertrouw voor mijn gerechtigheid. Ik vertrouw op Hem om te kunnen leven

op een manier die God behaagt. Het is niet langer in het vlees proberen Gods regels te houden, niet langer proberen maatstaven na te leven zoals ik deed toen ik een Jood was. Het is nu eenvoudig leven door het geloof in Christus.

Geloof betekent niet alleen het geloven, maar ook het gehoorzamen, want:

Want zoals het lichaam zonder geest dood is, zo is ook het geloof zonder de werken dood.

JAKOBUS 2:26

Ik heb geloof in Christus. Dat brengt in mij gedrag voort dat niet zondig is en ook niet wettisch. Het is eenvoudig de werking van het geloof in mijn leven, terwijl ik vertrouw op Hem Die mij heeft liefgehad en Zichzelf voor mij heeft overgegeven.

In vers 21 zegt hij:

Ik schuif Gods genade niet aan de kant, want als we door de wet door God worden goedgekeurd, dan is Christus voor niets gestorven.

Dit is iets verbazingwekkends. Als mensen zeggen dat ze ook zonder Christus behouden kunnen worden, door goede werken te doen of wat dan ook, suggereren ze dat Jezus voor niets gestorven is. Als je op een andere manier behouden kon worden dan doordat Jezus stierf, dan was het beslist dom van Hem om te komen en te sterven. Dat maakt God tot een heel slechte econoom: zoveel betalen voor iets wat goedkoper verkregen had kunnen worden.

Als je behouden had kunnen worden zonder dat Jezus stierf, wat heeft Zijn sterven dan voor zin? Paulus zegt dat Jezus voor niets gestorven is als er al een andere manier beschikbaar was waarop mensen door de wet behouden konden worden. Waarom moest Jezus sterven? We konden niet door de wet behouden worden. Daar gaat het om. Alleen al het feit dat Jezus gestorven is, laat zien dat de wet en alle andere middelen tot behoud die mensen daarvóór geprobeerd hadden, niet werkten.

Als mensen door werken van de wet gerechtvaardigd konden worden, had Jezus niet hoeven te sterven. Dan is Hij tevergeefs gestorven. Maar omdat we niet kunnen aannemen dat God Jezus voor niets zou hebben laten sterven, getuigt dit ervan dat er

vóór Jezus' komst geen enkele vorm van behoud voor de mens openstond of voor de mens beschikbaar was. Jezus' dood was het enige wat beschikbaar was. Dit betekent natuurlijk dat de wet nooit geholpen heeft. De wet heeft nooit iemand gerechtvaardigd, en dat is het punt dat Paulus maakt. Hij zal dit in de hoofdstukken 3 en 4 verder uitwerken.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- 1 Korinthe 9:22
- 2 Timotheüs 4:14
- 2 Timotheüs 4:15-16
- 2 Timotheüs 4:15
- Handelingen 16:37
- Galaten 1:11-12
- Galaten 1:1
- Galaten 1:13
- 1 Korinthe 15:9
- 1 Timotheüs 1:13
- Galaten 1:14
- Filippenzen 3:4-6
- Filippenzen 3:7-8
- Handelingen 22:3-5
- Galaten 1:15-17
- Jeremia 1:5
- Lukas 7:30
- Efeze 1:11
- Handelingen 9:20
- Handelingen 9:21-22
- Galaten 1:18
- Galaten 1:19
- Mattheüs 13:55
- Galaten 1:20

- Galaten 1:21
- Handelingen 22:17-21
- Galaten 1:22-24
- Galaten 2:1-10
- Galaten 2:2
- Galaten 2:1
- Galaten 2:4
- Galaten 2:6
- Mattheüs 19:28
- Markus 16:15
- Galaten 1:9
- Galaten 2:8
- Galaten 2:9
- Galaten 2:7
- Galaten 2:11-21
- Galaten 2:15
- Galaten 2:16-21
- Galaten 2:18
- Galaten 2:19
- Jakobus 2:26

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.